

K perspektívam slovenských vysokých škôl v zjednotenej Európe

Slovenské vysoké školstvo prechádza podstatnými zmenami v systéme vzdelávania a odbornej prípravy žiakov a študentov. Hneď na úvod možno povedať, že ide o proces, ktorý je pomerne dobre známy a ktorý v súčasnom období rezonuje na vysokých školách vo svete v rámci aktuálnych snáh o internacionalizáciu vzdelávania. Témou sa zaoberajú viaceré inštitúcie: Európska asociácia univerzít (EUA) ako partner Európskej komisie participujúci na európskej úrovni v rámci bolonského procesu, národné európske rektorské konferencie vrátane rektorských konferencií krajín strednej a východnej Európy. Okrem toho pracovné konferencie rektorov v Luxemburgu, v belgickom Leuvene, konvencia európskych univerzít v Glasgowe či summite ministrov v Bergene — ako aj ďalšie stretnutia potvrdili skutočnosť, že vzdelanie sa v súčasnom období považuje za najdôležitejší nástroj zlepšenia európskej ekonomiky. Vznikajúce pojmy ako „vedomostná spoločnosť“, „infovek“, „znalostná ekonomika“, „sektorové operačné zdroje“ a pod. obohatili nielen aktuálny mediálny slovník, ale ovplyvnili hlavne dlhodobé či strednodobé plány vedeckých, výskumných a kultúrnych inštitúcií, verejných vysokých škôl, univerzít, a to najmä z hľadiska nových európskych cieľov, ktoré pokrývajú široké spektrum oblastí spojených so vzdelávaním a odbornou prípravou.

Vstup Slovenska do Európskej únie ovplyvnil aj sektor vysokého školstva ako súčasť európskeho výskumného priestoru. Pretože univerzitné vzdelávanie a veda chcú, resp. musia konkurenčne pôsobiť tak v prostredí SR ako aj EÚ, proces transformácie vzdelávania na vysokých školách SR začal prebiehať dynamicky a v intenciách domácich a zahraničných skúseností, pričom sa dotkol rovnako technických vied, ako aj vied humanitných alebo spoločenských. V súvislosti s novým modelom vzdelávania na vysokých školách v SR a prudkým rozvojom zmien, ktoré majú veľký dopad predovšetkým na spoločenské vedy, prof. Miron Zelina predostrel pre rezort školstva niekoľko aktuálnych výziev:

1. výzva vzdelávania (v zmysle podpory jeho rozvoja a nevyhnutnej transformácie),
2. výzva pre vedu a výskum (z hľadiska systému financovania vedy a výskumu),
3. výzva etiky (v duchu rešpektovania hodnotovej profilácie človeka),
4. výzva pre humanitné a spoločenské vedy (z hľadiska reformy stredného a vysokého školstva ako celku).

Pozastavme sa pri jeho výzve etiky, pretože práve ona zdôrazňuje viac ako iné aspekt sociálny a humanitný, aspekt axiologicko-hodnotový, aspekt, ktorý vychádza aj z národnej identity, klasického duchovného a kultúrneho dedičstva či z kresťanskej hodnotovej orientácie. Táto výzva je o to viac aktuálna, že v dnešnej dobe sa stále viac prehľbuje priepasť medzi informáciami a pravdou, že na strane jednej sa nachádzajú informácie bez akéhokoľvek utriedenia a „existencionalnej záväznosti“ a na strane druhej stojí pravda, za „ktorú ručíme alebo ručiť máme“

(prof. M. Petrussek). Ručíme za ňu svojim vzdelaním — tým ako učíme, čo učíme, alebo tiež ako sa učíme.

Ak má vzniknúť Európsky vysokoškolský priestor, ktorého základom je kvalita, je nevyhnutné zabezpečiť kvalitu predovšetkým v rámci národného systému. Pri všeobecnej zodpovednosti vysokých škôl za kvalitu univerzita nechce a ani nemôže stáť bokom. Práve naopak: pri nedávnej príležitosti veľký kancelár Katolíckej univerzity v Ružomberku J.E. Mons. Alojz Tkáč zdôraznil, že „katolícka univerzita má byť značkou kvality, a to takou, že o jej absolventov sa budú zaujímať a budú ich chcieť mať renomované pracoviská a inštitúcie.“ Jej špecifické postavenie v štruktúre verejných vysokých škôl na Slovensku a poslanie na národnej úrovni je poslaním plne zodpovedajúcim aj pre európsku univerzitnú dimenziu. A ak je univerzita založená na silných odborných, akademických a spoločenských hodnotách, mohla by sa stať univerzitou silnou. Silnou „pri tvorbe, uchovávaní, hodnotení, šírení a využívaní vedomostí“ (prof. J. Sinay).

Na záver svojho krátkeho príspevku chcem zdôrazniť, že Katolícka univerzita v Ružomberku sa hlási k tradícii katolíckych univerzít na celom svete a súčasne podporuje transformáciu a zmeny vo vysokoškolskom vzdelávaní na Slovensku v duchu výzvy európskej asociácie dohody. Vo svojom dlhodobom zámere vytyčenom na roky 2006 — 2011 jasne definujeme, že Katolícka univerzita v Ružomberku bude naďalej rozvíjať poznanie na základe tvorivej vedeckej a umeleckej práce, že sa bude venovať veciam pravdy a bude slúžiť dôstojnosti človeka a súčasne poslaniu Cirkvi. Jej celkovým strategickým zámerom rozvoja je potvrdiť si postavenie v systéme univerzít SR s pôsobnosťou v národnom i európskom výskumnom a vzdelávacom priestore.

prof. PhDr. Boris Banáry, CSc.
rektor KU v Ružomberku

prof. Boris Banáry
rektor KU v Ružomberku

PREZENTÁCIA KNIHY A TLAČOVÁ KONFERENCIA

Bratislava, november 2005

V novembri 2005 vyšla vo vydavateľstve OSVETA Martin kniha „Úvod do bioenergetických javov“ autora h. doc. Ing. Karola Komárka, PhD., prodekana pre vedu a výskum Fakulty zdravotníctva KU.

Cieľom knihy je sprístupniť prienik vedeckého a alternatívneho pohľadu na reálny svet a informovať širokú verejnosť o prejavoch ľudskej aury. Kniha s vyše 150 stranami je zameraná na fyzikálnu verifikáciu existencie a prejavov aury. Okrem iného prináša najkomplexnejšiu terminológiu používaných pojmov v tejto problematike.

„Aura je z vedeckého hľadiska priestor s elektrickým nábojom v okolí ľudského tela, kde sa pôsobením biopotencionálu ionizujú atómy okolitého prostredia,“ tak bola prezentovaná definícia ľudskej aury. Autor knihy v spolupráci s doc. Ing. Ivanom Hercom, CSc. zo Žilinskej univerzity a prof. RNDr. Jánom Chrapanom, DrSc. z Technickej univerzity vo Zvolene vytvorili špeciálny prístroj „aurograf“, ktorý je päť rokov v patentovom konaní. Realizovali na ňom vyše sto najrozličnejších druhov meraní nielen u osôb, ale aj u rôznych typov materiálov. Prístrojom možno merať materiály z hľadiska ekologickej kvality a tak isto aj prejavy ľudskej aury.

Tlačová konferencia sa konala v budove Slovenského syndikátu novinárov v Bratislave a bola spojená s prezentáciou uvedenej knihy, na ktorej sa ako významní hostia zúčastnili prof. ThDr. Dr. Ľubomír Stanček, CSc., prorektor pre vzdelávanie a výchovu Katolíckej univerzity v Ružomberku, prof. Ing. Viliam Pašteka, DrSc. z Prírodovedeckej fakulty UK v Bratislave, prof. RNDr. Ján Chrapan, DrSc. z Technickej univerzity vo Zvolene, prof. PhDr. Jaroslav Oberuč, CSc. zo Žilinskej univerzity, genmjr. v. z. Ing. Emil Vestenický, bývalý veliteľ pozemných vojsk armády SR a ďalší členovia akademickej a vedeckej obce.

KONFERENCIE KKaPT PF KU

Aktuálne fenomény na rozhraní spoločenských vied a teológie

Dňa 7. decembra 2005 sa na Katedre katechetiky a praktickej teológie Pedagogickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku uskutočnila konferencia na aktuálne spoločensko-teologické témy, ktorá bola prvá svojho druhu.

Na konferencii odzneli príspevky z rôznych oblastí súčasnej teológie, od sociálnej náuky Cirkvi prezentovanej PhDr. ThLic. Stanislavom Koščom (Teologické proprium sociálneho učenia Cirkvi), cez biblické pohľady ThLic. Mykhaylyny Kľuskovej (Charakter oddelenia sa Židov od pohanov v diele Ezdráša – Nehemiáša) a ThLic. Branislava Kľusku (Láska ako existenciálny znak kresťana: exegeticko-teologické štúdium Jn 13, 34-35), či spirituálne reflexie Mgr. Jána Geru (Boh a dôstojnosť človeka), alebo podanie aktuálneho stavu medzináboženského dialógu Mgr. Vierou Hubovou (Islamská Európa alebo európsky islam), dejinného pohľadu na fenomén veľkonočnej procesie Mgr. Svetlanou Kravecovou (Vývoj a genéza veľkonočnej procesie) i poskytnutie prehľadnej štúdie PhDr. Eriky Fertaľovej (Kategoría prosociálnosti v kontexte teológie K. Rahnera a J. B. Metzsa) až po prednášky venované súčasnej katechéze, tak po metodologickej stránke, ktorej sa venoval Mgr. František Stanček (Metodologický podklad pre výskum využitia audio-vizuálnych médií v katechéze), ako aj po praktickej stránke, prezentovanej PhDr. Bibiánou Múdrovou (Kultivácia osobnosti kresťanskou výchovou).

Konferencia, nielen svojim názvom ale aj obsahom, predpokladá svoje pokračovanie v budúcnosti a snáď sa stane stabilným priestorom na prezentovanie aktuálnych poznatkov nielen pedagógov a študentov našej fakulty, ale nadobudne i väčší rozmer a stane sa bázou pre konferencie, ktoré budú zamerané na užšie oblasti teologického bádania.

Trestné právo v Katolíckej cirkvi

Na Katedre katechetiky a praktickej teológie Pedagogickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku sa dňa 23. novembra 2005 uskutočnila konferencia na tému „Trestné kanonické právo“.

Na konferencii odznelo dovedna 6 príspevkov, ktoré sa úzko venovali danej problematike a načrtli nielen súčasný stav trestného práva Katolíckej cirkvi, ale aj vízie a možné smerovania tejto tak špecifickej oblasti teológie. Predstavením komparácie svetského a cirkevného trestného poriadku sa vo svojom príspevku zaoberal prof. ThDr. PaedDr. ICLic. Ján Duda, PhD. (Porovnanie trestného práva Slovenskej republiky a trestného práva Katolíckej cirkvi). Prednáška Mons. ICDr. Juraja Kamasa, PhD. (Porušenie spovedného tajomstva a s tým súvisiace tresty), momentálne pôsobiaceho na Teologickej fakulte Katolíckej univerzity, poskytla nový pohľad na fenomén spovedného tajomstva. Témou vzťahu trestu a klerického stavu sa zaoberali až traja prednášajúci: ICLic. Radoslav Bazala (Prepustenie z klerického stavu ako trest), ICLic. František Šútor (Teologicko-právne princípy práva veriacich na primeranú mravnú bezúhonnosť duchovných pastierov cirkvi) a ICLic. Rastislav Suchý (Delikty klerikov proti osobitným záväzkom). Nemenej zaujímavou bola aj prednáška ICDr. Miloša Pekarčíka, PhD. (Majetková trestná zodpovednosť).

Jednotlivé príspevky prednášajúcich prispeli k rozšíreniu pohľadu poslucháčov na problematiku trestného kanonického práva, ale aj kanonického práva ako takého. Diskusie i otázky, položené jednotlivým prednášajúcim, poukázali na aktuálnosť a zaujímavosť prednesených príspevkov a nesú v sebe ambíciu organizovania aj ďalších podobných konferencií, možno aj s medzinárodnou účasťou.

Mgr. Viera Hubová
tajomníčka KKaPT

SLOVO VEĽKÉHO KANCELÁRA KU

(Z homílie veľkého kancelára KU pri príležitosti požehnanja novovybudovanej auly TF KU v Košiciach 16. februára 2006)

Pri čítaní evanjelia sa dozvedáme, že pre Pána Ježiša i pre Izraela boli mnohé miesta posvätné a vážili si ich. Pán Ježiš tam ohlasoval posolstvo spásy a ľud ho počúval, robil zázraky a zástupy to videli... Ale boli to aj miesta skryté, kde bol sám so svojim Otcom alebo len s apoštolmi. Takými miestami boli brehy Genezaretského jazera i Jordánu, Hora blahoslavenstiev i vrch Tábor a napokon synagógy v Nazarete a Kafarnaume, a samozrejme chrám v Jeruzaleme. Tam učil Boží ľud Božie pravdy: „Boh je láska“ a „tak miloval svet, že poslal svojho Syna...“ Tam predniesol prikázanie lásky k Bohu a bližnému, predniesol víziu Božieho kráľovstva na zemi, ktoré bude siahať do večnosti, keď povedal Blahoslavenstvá. Inde dodával odvahu: „Nebojte sa! Ja som s vami...“ Posvätný bol pre neho chrám, ktorý nazval „domom svojho Otca“ a s úctou vnímame atmosféru Getsemani, kde síce v úzkosti, ale v plnej dôvere kladie svoj život do Otcových rúk.

I my, bratia a sestry, máme posvätné miesta, ktoré sú pre nás vzácné a sú nám drahé. Je to náš chrám, v tejto chvíli Seminárny kostol, kde slávime Eucharistiu a tu sa posväcujeme. Ďalej, je to naša Katolícka univerzita v Ružomberku s viacerými fakultami a detašovanými pracoviskami na rozličných miestach a viacerých mestách; tu sa vzdelávate vy, mladí a má sa pestovať veda. A napokon, na pôde Teologickej fakulty v Košiciach je novopostavená aula, ktorá bude slúžiť na duchovnú formáciu a v nej iste zažijeme krásne chvíle tak dnes pri jej požehnaní, ako aj v budúcnosti. Pri tejto príležitosti si pokladám za milú povinnosť poďakovať sa všetkým, ktorí sa pričínili o jej zriadenie. Ďakujem robotníkom a majstrom, architektom a inžinierom, sponzorom a Ministerstvu školstva, pánovi exministromi Froncovi i všetkým sympatizantom tohoto diela. Vám, bratia kňazi i pracovníci Teologickej fakulty, Kňazského seminára, ktorí ste zblízka sledovali rast tohoto diela. Ďakujem pracovníkom Katolíckej univerzity, ktorí s porozumením a sympatiami žičili tomuto peknému, užitočnému a potrebnému dielu.

Sme na pôde Katolíckej univerzity v Ružomberku. Aké máme o nej predstavy, akú by sme ju chceli mať? Má byť univerzitou, kde sa duchovne formujú mladí kresťania, uvedomelí a zodpovední katolícki intelektuáli, ktorí po skončení štúdia skôr či neskôr budú riadiť a usmerňovať dianie na rozličných postoch v našej spoločnosti, na Slovensku, ale zastanú zodpovedné miesta aj v medzinárodných inštitúciách.

Katolícka univerzita má byť značkou kvality. A to takou, že o jej absolventov sa budú zaujímať a budú ich chcieť mať renomované pracoviská a inštitúcie a zároveň jej absolventi budú hrdí, že boli jej študentami, že na nej získali vzdelanie a formáciu.

Azda nadišiel čas – dokonca či sme ho už neprekročili – aby sme zvažovali: dosť rozvoja do šírky, mnohosti, dosť fakúlt, dosť detašovaných pracovísk... usilovať sa viac o odbornosť, kvalitu vzdelávacieho procesu i vedenia a riadenia... Kde inde ako na Katolíckej univerzite sa majú brať na zreteľ požiadavky určené Zákonom o vysokých školách alebo iné právne normy? Nech

nikto nepochybuje, že je to skutočnosť, ktorá sa prelína s morálnymi zákonmi.

Na Katolíckej univerzite sa predpokladá, a verejnosť mimo nej to očakáva, že to budú dobré, korektné medziľudské vzťahy. Prvé, čo sa musí vylúčiť a nemá sa ani spomenúť sú: upodozrievanie a podrazy, ješitnosť či závisť alebo iné nepekne ľudské vlastnosti, ktoré by narušali pokoj či dobré spolužitie univerzitnej komunity na rozličných úrovniach, t. j. medzi vedením a podriadenými, medzi pedagógmi a študentami a medzi seberovnými. Rešpektovať kompetenčnosť a poznať jej hranice.

Bratia a sestry, potrebné je to vedieť a uvažovať nad tým. Lebo i keď Katolícka univerzita, jej študenti a pedagógovia i celé vedenie majú mnoho priaznivcov a sympatizantov, predsa sú i neprajníci, ktorí nám nič neodpustia (a nič zlé, nevhodné na KU by sme si nemali odpustiť predovšetkým my). KU a vôbec všetko, čo je kresťanské a katolícke, je im trňom v oku. – V našej vlasti sme mali „Mládež novú...“ a keď tá mládež dorástla a začala riadiť, dovedla spoločnosť k morálnej deštrukcii a kolapsu. Prečo? Odmietala hodnoty, na ktorých dobrá spoločnosť stojí. My starší sme toho boli obeťou a mladá generácia ešte jej ovocie zbiera. Ale i dnes sú krásne bonmoty a okridlené heslá, napr. „Leť s nami za svojimi snami“ a pod. Neupieram im entuziazmus, ale konštatujem ich neskúsenosť. Tu pramení i určité nebezpečenstvo, ktoré by veriaci a Cirkvi mohlo hroziť – avšak nielen Cirkvi, ale i slovenskej spoločnosti. Odkiaľ to ohrozenie? Od liberálov, od mladých liberálov inšpirovaných staršími liberálmi. Neuškodím im na „dobrom mene“, lebo sami sa tak prezentujú. Ale ich zábery a program musí byť pre nás podnetom premyslieť niektoré reality.

Základná vec: vedieť „Kto je Cirkev“? Kto je „Katolícka Cirkev“? To sme my všetci pokrstení v Katolíckej Cirkvi. A ako katolíci budeme zdravo sebedovomí a primerane hrdí. Pre seba, pre Katolícku Cirkev nechceme na Slovensku žiadne privilégia, ani uprednostňovanie. Nič horšie by sa nám nemohlo stať ako mať privilégia na Slovensku. Ale zároveň patria nám také občianske práva, ako iným podobným občianskym inštitúciám. A odvážim sa povedať, že Cirkev je z rozličných dôvodov na vrchole týchto inštitúcií.

V demokratickej, civilizovanej spoločnosti je alternatívne školstvo. A tu patria aj cirkevné školy so všetkými právami, ktoré patria štátnym školám. Cirkevné školy, samozrejme i katolícke, sa usilujú o to, aby sa na nich vyučovala angličtina (ba aj iné jazyky) a aby každá škola mala internet. Ale kultúrny človek má vedieť, že kultúra, umenie, vzdelanie rozličného druhu má svoj základ tak v gréckej filozofii, na rímskom práve ako aj v Starom a Novom zákone.

Nič by Slovensko tak neponižovalo, ako keby bolo satelitom iného štátu. Avšak mať zmluvné zväzky so Sv. Stolicou (Vatikánom) môže byť pre Slovensko len čťou. So Sv. Stolicou má totiž zmluvy rozličného obsahu každý európsky a civilizovaný štát.

Život má byť pre nás posvätnou hodnotou a veľkým Božím darom. Pomerne malý slovenský národ nech s ním nemanipuluje. Siahnuť naň nikto nemá právo.

A taktiež si želáme, aby sme žili a deti rástli v prirodzenom spoločenstve – v rodine, ktorej podstatnou zložkou sú muž a žena, otec a matka... Nie nejaké neprirodzené konštrukcie – tie vedú do slepej uličky, k sebedeštrukcii... Tým reagujem na niektoré námietky i zábery mladých liberálov.

Mons. Alojz Tkáč
arcibiskup – metropolita
veľký kancelár KU v Ružomberku

MEDZINÁRODNÁ A TRANSATLANTICKÁ SPOLUPRÁCA KU V RUŽOMBERKU

Delegácia Winona State University, Minnesota USA
na Katolíckej univerzite v Ružomberku

V dňoch 20. – 23. 2. 2006 sa na základe pozvania Katolíckej univerzity v Ružomberku uskutočnili rokovania o vzájomnej spolupráci s účastníkmi oficiálnej návštevy z Winona State University, Minnesota USA, jednej zo sto najlepších univerzít v USA, zastúpenej nasledujúcimi akademickými funkcionármi:

- Ken Gorman
Vice President for Academic Affairs
- Cecilia Rokusek
Dean, College of Education
- Timothy Gaspar
Dean, College of Nursing and Health Sciences
- Gabriel Manrique
Dean, College of Business
- Cecilia Manrique
Professor of Social Sciences
- Roger Riley
Professor of Physical Education and Recreation
- Wade Nelson
Professor of Educational Leadership
- James Reineke
Professor of Education and Technology

WSU je univerzitou s bohatou tradíciou a profilom, ktorý je v mnohom podobný Katolíckej univerzite. Táto univerzita má porovnateľný počet študentov ako naša univerzita, podobne je to s koeficientom počtu študentov na jedného učiteľa /1:19/. V oblasti spolupráce s komunitou, v ktorej sa univerzita nachádza má WSU so svojimi piatimi fakultami podobný plán spolupráce ako je tomu v prípade KU a mesta Ružomberok /viac o WSU na www.state.gov/.

Oficiálny program návštevy začal 21. 2. prijatím delegácie rektorom KU v Ružomberku prof. Borisom Banárom a vedením univerzity. Rektor univerzity zahájil akademické rokovania o spolupráci na univerzitnej úrovni a prorektor pre zahraničné vzťahy predstavil univerzitu a základný rámec perspektívnej vzájomnej spolupráce. Jedným z ďalších bodov programu boli akademické workshopy, ktoré boli zorganizované pre akademických funkcionárov fakúlt KU v Ružomberku. Na nich sa predstavili základné profily fakúlt a konkrétne možnosti pracovísk KU v Ružomberku s dôrazom na zahraničnú spoluprácu. Okrem spolupráce vo vedecko-výskumnej oblasti, zaujali i možnosti recipročných študijných pobytov tak pre študentov ako i pedagógov KU.

Program návštevy pokračoval spoločným obedom organizovaným v koordinácii rektora KU v Ružomberku a primátora mesta Ružomberok Dr. Juraja Čecha. Pri tejto príležitosti odzneli na oboch stranách /KU a WSU/ príspevky o vzájomnej spolupráci mesta a univerzity tak v slovenskom ako aj v americkom kontexte. Po obede nasledoval spoločenský program opätovne zabezpečený v úzkej koordinácii KU v Ružomberku a mesta Ružomberok.

V stredu 22. 2. sa prorektor pre zahraničné vzťahy presunul s delegáciou Winona State University do Popradu. Akademické rokovania o spolupráci tu boli orientované na spoluprácu v oblasti manažmentu a cestovného ruchu. Pracovný program návštevy pokračoval spoločným obedom a návratom do Ružomberka. Vo večerných hodinách nasledoval viac ako hodinový konferenčný telefonický rozhovor s Americkou ambasádou v SR, kde akademický zástupcovia WSU informovali svoju ambasádu o pripravovanej spolupráci a negociovali formu priamej podpory pre realizáciu spoločného akademického zámeru spolupráce.

Vo štvrtok 23. 2. v dopoludňajších hodinách sa oficiálna návšteva skončila spoločným rokovaním prorektorov univerzít o priamom výstupe udalostí posledných dní. Tým bola pripravovaná dohoda o spolupráci medzi KU a WSU, ktorá má vytvoriť legislatívne prostredie pre realizáciu vzdelávacích a vedecko-výskumných zámerov oboch strán.

Návšteva WSU na pôde KU je súčasťou zámeru KU o aktívnejšiu spoluprácu s americkými univerzitami. Zaujímavým prvkom rodiacej sa spolupráce bol i fakt vzájomných kontaktov WSU a KU s University of Notre Dame, Ind. v USA, jednou z tzv. „Veľkých amerických univerzít“, kde má v súčasnosti naša univerzita už druhého pedagóga na štipendijnom pobyte a odkiaľ má WSU niektorých zo svojich najvyšších akademických funkcionárov.

V januári 2006 sa vrátili zo svojho oficiálneho študijného pobytu na FGCU vo Floride naši študenti Veronika Tužinská a Juraj Gregor. Obaja študenti patrili svojimi študijnými výsledkami medzi najlepších zahraničných študentov na FGCU. Ich príklad by tak mohli v nasledujúcom období nasledovať i ďalší študenti KU, teraz už aj na univerzite v Minnesote. Zahraničné študijné pobyty, ktoré KU realizuje v krajinách EÚ prostredníctvom programu Erasmus/Socrates a v rámci ktorých v akademickom roku 2005/2006 vyslala 14 študentov a prijala pomerný počet účastníkov zahraničných mobilit Erasmus/Socrates, tak majú zásadným spôsobom narásť pre KU i v kontexte transatlantickej spolupráce. Aktívna angažovanosť KU v Ružomberku v transatlantickej spolupráci katolíckych univerzít strednej a východnej Európy /KU sa v máji 2006 zúčastní už 3. sympózia tejto iniciatívy v poľskom Lubline/, akvizičná činnosť pramenných, archívnych a študijných materiálov z Kanady a USA zabezpečovaná novovzniknutým Historickým ústavom KU, zriadeným rektorom KU a odsúhlaseným VR KU a AS KU na sklonku roka 2005, spolu s uchádzaním sa KU o organizovanie celosvetového kongresu Československej spoločnosti vied a umení so sídlom vo Washingtone v roku 2008 v Ružomberku taktiež indikujú rastúcu vážnosť Katolíckej univerzity v Ružomberku v oblasti nadnárodnej a zahraničnej spolupráce vo všeobecnosti.

PhDr. Dalibor Mikuláš
prorektor KU v Ružomberku

KU V ROKU 2005 OPĀŤ EKONOMICKY ÚSPEŠNÁ

Kalendárny rok 2005 bol ekonomickými zámermi aj výsledkami veľmi podobný s rokom 2004. KU sa musela vysporiadať so zvyšovaním ekonomickej účinnosti operácií ako aj s ďalším výrazným extenzívnym rozvojom. Je potešiteľné konštatovať, že KU ani v roku 2005 „neprejedala“ svoj majetok, ale práve naopak – rozšírenou reprodukciou ho zveľaďovala. Hmotný a nehmotný majetok sa za rok 2005 zvýšil o viac ako 50 mil. Sk. Infraštruktúra jednotlivých súčastí KU bola doplnená výstavbou, resp. rekonštrukciou niektorých objektov v Ružomberku a v Košiciach, čím sa zvýšili priestorové kapacity pre vzdelávanie, prácu pedagógov a manažérov, zvýšil štandard aspoň malej časti ubytovacích kapacít pre študentov a znížila energetická náročnosť niektorých zariadení.

Finančným objemom preinvestovaným v roku 2005 sa na popredné miesta zaradila aula TF v Košiciach, kde bolo v roku 2005 preinvestovaných viac ako 14 mil. Sk a výstavba učebňového traktu FF, kde sa preinvestovalo v roku 2005 taktiež viac ako 14 mil. Sk. Na 1. etape rekonštrukcie novej budovy rektorátu sa v roku 2005 preinvestovalo skoro 8 mil. Sk a na rekonštrukcii ubytovacieho zariadenia pre študentov v bloku „C“ viac ako 3 mil. Sk.

Investičným rozsahom menšie, ale ekonomickou návratnosťou veľmi úspešné boli akcie smerujúce k zníženiu nákladov na tepelnú energiu najmä v areále na Hrabovskej ceste v Ružomberku. Všetky tieto akcie sa podarilo finančne vykryť z cudzích zdrojov a neznamenali pre KU finančnú záťaž. Zlepšilo sa aj vybavenie PF rekonštrukciou zostávajúcej časti podkrovia v bývalom kláštore SJ na Námestí A. Hlinku v Ružomberku. Akcia v objeme skoro 10 mil. Sk bola finančne krytá cez fond reprodukcie z vlastných zdrojov PF.

Veľká záťaž pri úspešnej realizácii týchto aktivít ležala len na niektorých pracovníkoch KU, ktorí dokázali dobrou organizačno-riadiacou a koordinačnou činnosťou vytvoriť veľkú hodnotu diela. Práca na tomto diele bola veľmi ťažká, pretože narážala na množstvo neprajníkov, ktorých KU má. Dôležitý je výsledok a ten bol veľmi dobrý. Napriek výraznej investičnej záťaži nevykazovala KU v roku 2005 žiadne podstatné záväzky po lehote splatnosti a vytvorený zisk v roku 2005 vytvára priestor pre ďalší priaznivý ekonomický vývoj v tomto roku. Nutné je včas povedať aj to, že v hospodárení sú rezervy a že ak chceme ekonomicky úspešne pokračovať aj naďalej, nezaobídeme sa to bez úsporných opatrení v oblasti režijných nákladov, obslužných činností ani bez zvýšenia produktivity v oblasti vzdelávania a vedy.

Je dobré, že na KU nepoznáme čo je to „meškanie výplat“, vysoké pohľadávky po lehote splatnosti a ďalšie neudchy známe zo slovenskej hospodárskej scény. Takáto situácia nevznikla náhodne a v nasledujúcich rokoch sa nevyskytne len ak budeme pokračovať nielen s entuziazmom, ale hlavne s vysokým stupňom manažérskych zručností, dobrým previazaním práv a zodpovednosti a bez ekonomického populizmu.

Ing. Pavol Budaj
kvestor KU v Ružomberku

Duchovno a jeho miesto v našom živote

Naša úvaha je krátkym zamyslením sa o podstate a význame myšlienok, ako súčasti duchovna v našom živote. Na základe energeticko-informačného rozboru hmoty sa snažíme vyvodiť závery o možnosti materializácie myšlienky. Vychádzame z princípu, že hmota nášho vesmíru pochádza z jedného spoločného zdroja a vznikla v jednom okamihu. Je známe, že v tomto okamihu došlo k jednotkovej zmene (t.j. z jedného stavu do druhého v nekonečne krátkom časovom okamihu) v energeticko-informačnom poli Univerza, ktoré malo za následok vznik žiarenia (svetla). Toto svetlo sa vo vznikajúcom priestore šíri ako lavína, začalo vzájomne interferovať a vytvorilo sa stojaté vlnenie, ktoré je základom atómov.

Takto vznikla hmota, ktorá podľa zákonov Univerza (rovnaké prítahuje rovnaké) vytvorila hmotné útvary, hviezdy, planéty a celý vesmír. Hmota vznikla z energeticko-informačného poľa Univerza, ktoré sa riadi inými podmienkami existencie ako náš vesmír. Základným rozdielom je tu funkcia času. Pre pole Univerza sa časová konštanta rovná nule, pre náš svet, ktorý má vždy začiatok a koniec, je rôzna od nuly. Pre naše ďalšie úvahy je ale podstatné, že všetko má rovnaký základ a náš svet je trvalo spojený transformačnými zákonmi s Univerzom. Toto spojenie sa uskutočňuje na niekoľkých úrovniach, ktoré zodpovedajú forme existencie hmoty. Pre tento účel budeme rozdeľovať formu hmoty na: neživú, rastlinnú a živočíšnu.

V reálnom svete sa jednotlivé formy hmoty dostávajú do vzájomného kontaktu, ovplyvňujú sa, pôsobia na seba. Všetko okolo nás má svoje vlastnosti, miesto, jedinečnosť a zároveň ovplyvňuje svoje okolie. Ak sa pozrieme na svet z tohto pohľadu zisťujeme, že je tvorený veľmi zložitou sieťou rôznych vzťahov, značne premenlivých, ktoré na seba vzájomne pôsobia. Aby sme mohli objasniť takúto zložitú štruktúru, musíme pripustiť určité zjednodušenie. Najjednoduchšie vzťahy existujú v neživej prírode. Zoberme do úvahy situáciu, v ktorej existuje iba neživá príroda. Na začiatku príspevku sme objasnili spojenie hmoty s Univerzom, tzn., že každý predmet, teleso má informačne energetický údaj, ktorý je daný jeho tvarom, farbou, pôvodom, ale aj vzťahom ku okoliu.

Za zmienku stojí napríklad transformácia energie pomocou predmetov. Existujú nepopierateľné prenosy pozitívnej energie predmetmi (vodou) pochádzajúcich zo Svätých miest. Tieto predmety sú „nabité“ pozitívnu energiou a túto energiu vyžarujú, aj keď sú na vzdialenom mieste od svojho pôvodu. V uvedených prípadoch, keď uvažujeme iba o neživej prírode bez ďalších vplyvov, sa jedná o energetický prejav stacionárnej povahy, bez zmien v čase.

V druhom prípade budeme uvažovať samostatne iba o rastlinnej forme hmoty. Každá rastlina je vytvorená z časti neživej prírody, organizovanej určitým spôsobom a aktívne reaguje na zmeny v jej okolí. Rastliny reagujú na teplo, svetlo, prítomnosť vody, prítomnosť iných látok, ročné obdobie, atď. Takto vznikajú zmeny, ktoré k základným prejavom energeticko-informačného poľa neživej prírody pridávajú ďalšiu zložku vyplývajúcu z aktívnej odozvy rastlín na okolie, obsahujúcu zmeny v čase. Rastliny môžu pod vplyvom okolia meniť svoje energeticko-informačné pole, zosilňovať ho a tvarovať. Sú na vplyvoch okolia závislé a potrebujú impulz, vonkajšiu silu, aby sa mohli rozvíjať. Rastlina keď nemá vodu, teplo, svetlo, tak zahynie.

V treťom prípade, t.j. u živých organizmov je situácia podstatne zložitejšia. Na rozdiel od rastlín, živé organizmy majú možnosť vplyvom činnosti ich nervovej sústavy, sami (z vnútra) meniť svoj vzťah k okoliu a aktívne ovplyvňovať svoju činnosť. To znamená, že energeticko-informačné pole živých organizmov sa odlišuje od predchádzajúcich dvoch vnútornou dynamikou, ale jeho pôvod a vzťah k Univerzu je obdobný ako u neživej a rastlinnej formy. Energeticko-informačné prejavy neživej hmoty je možné popísať ako stavy „bez pohybu“, t.j. ako konštantný súhrn dát. Pre rastlinný je energeticko-informačné pole v „rovnomernom“ pohybe, ktorý sa dá matematicky popísať prvou deriváciou a pre živočíchy je možno toto pole popísať v podobe zrýchlenia, ktoré matematika popisuje

druhou deriváciou podľa času.

Z tohto popisu ale aj zo skúsenosti vieme, že sa najviac uplatňuje tretia forma hmoty, t.j. živé organizmy, pretože pri jej činnosti sa vytvárajú informácie a sama svojou činnosťou ovplyvňuje neživý svet a rastliny a zároveň je nimi aj ovplyvňovaná. Podstatné je ale to, že predtým ako dôjde k pôsobeniu živého organizmu na jeho okolie, vznikne v jeho nervovej sústave vzruch, ktorý sa potom realizuje. Teda prvotná je informácia a potom dochádza k zmenám na fyzickej úrovni.

Aby sme nerozoberali situáciu zo širokého pohľadu, obmedzme sa u živých organizmov na človeka. U neho môžeme povedať, že prvotná je myšlienka a potom nasleduje realizácia, tzn., že zmena v energeticko-informačnom poli predchádza jej realizácii. Vzniknutá myšlienka, informácia pôsobí energeticky rovnakým spôsobom (mechanizmom) ako energeticko-informačné pole neživej prírody a rastlín. Takto je možno vysvetliť, prečo myšlienka ovplyvňuje materiálny svet. Je to určitým spôsobom tvorivá sila, ktorá sa môže prejavíť pôsobením na svoje okolie a to aj určitým spôsobom zmeniť.

Teraz, keď sme si objasnili princíp pôsobenia a prejavu energeticko-informačného poľa a miesto myšlienok, zamerajme svoju pozornosť na ich orientáciu a možnú silu s akou sa budú prejavovať v materiálnom svete. Orientácia myšlienok je rozhodujúca, pretože určuje vzťah človeka k svojmu okoliu. V podstate je možné definovať dva stavy: a to pozitívne a negatívne myšlienky. Pozitívne myšlienky sú také, ktoré v sebe nesú informácie, ktoré neškodí, neponižujú, neobmedzujú, naopak podporujú rast, posilňujú, dávajú voľnosť. Tieto myšlienky nikomu neškodí a i príkazy vydávané na základe pozitívnych myšlienok sú rýchlo a presne vykonávané. Podobným spôsobom sa materializujú i myšlienky voči nášmu vlastnému telu, ktoré ich prijíma a realizuje. Z toho vyplýva záver, že pokiaľ človeku chceme pomôcť, musíme sa predovšetkým zamerať práve na jeho myšlienkový postup.

Uvedené skutočnosti súvisia s duchovnou časťou našej existencie tu na Zemi. Ako je vidieť z uvedeného rozboru, myšlienky sú rovnako dôležité ako prijímanie potravy, dýchanie atď. Ak nie rozhodujúcejšie. Ak nemáme potravu, vodu, vzduch, koniec života organizmu je veľmi rýchly. Chyby v duchovnej oblasti sa prejavujú ďaleko pomalšie a pokiaľ sú myšlienky negatívne, spejú ku rovnakému koncu. Preto je potrebné duchovnej oblasti venovať veľkú pozornosť a čistota našich myšlienok by mala byť na prvom mieste nášho duchovného života.

Pri formovaní nášho pozitívneho myslenia, rozvoji nášho duchovna, je potrebné začať od maličkostí. Sústreďme sa v každom okamihu na to, čo robíme, posúďme našu myšlienkovú odozvu a v každom prípade sa snažme vidieť to pozitívne, čo danej situácii prospeje. Je potrebné zväžiť, či by nebolo vhodné posudzovať naše činy podľa „morálnych“ pravidiel a stanovíť zásady, podľa ktorých môžeme posudzovať naše chovanie a myslenie.

V ďalšej časti budeme uvažovať o tom s akou silou sa naše myšlienky uskutočňujú. Súvisí to s hĺbkou myšlienky, so stupňom stotožnenia sa autora s danou myšlienkou. Povrchná myšlienka je ako páperie, ktoré je vo vetre unášané, je tu a zrazu niekde inde. Takéto myšlienky majú veľmi malú odozvu i keď väčšia frekvencia, početnosť jednej a tej istej myšlienky môže spôsobiť jej realizáciu.

Myšlienky, ktoré zostávajú po nejakej dobe v mysli, sa tvarujú, formujú, dozrievajú a potom sa realizujú. Preto platí, že pokiaľ myšlienky majú dosiahnuť veľké hodnoty, tak sa hneď po ich vzniku neprezrádzajú. Nechávajú sa po určitú dobu „dozrieť“, človek sa v mysli „pozrie“ na problém z rôznych strán a myšlienka tak silnie, dostáva silnejšiu energeticko-informačnú podobu. Takémuto zosilňovaniu myšlienok sa človek musí učiť, zdokonaľovať sa a postupne dosiahne taký stav, keď sa jeho myšlienky materializujú.

Takéto zmeny myslenia a vývoja osobnosti sa prejavujú aj na vlastnom tele. Ten, kto pomáha, tomu je rovnakou mierou aj vrátené. A naopak, kto disponuje mimoriadnymi schopnosťami svojej materializácie myšlienok a napr. len náhodne, nechceme má záblesk negatívnej myšlienky, tieto sa s mnohonásobnou silou realizujú na autorovi myšlienky a to v podobe ochorení, náhod-

ných úrazov atď. Žiaľ, svet je zariadený tak, že schopnosťami silnej materializácie myšlienok nedisponujú len tí, ktorí sú duchovne na výške.

Teraz si môžeme položiť otázku, či tieto schopnosti sú človeku dané alebo ich môže v priebehu života dosiahnuť. Z podstaty funkcie myšlienok vyplýva, že týmito schopnosťami disponuje každý človek, ale nie s rovnakou úrovňou. Rozvoj schopností materializácie myšlienok je predovšetkým závislý na stave mysle človeka. Takýto stav sa nedá dosiahnuť iba jednoducho prečítaním kníh, k takémuto stavu musí človek vospieť, vyzrieť, postupne sa dopracovať.

Veľké miesto v našom živote by mala mať viera. Otvára sa ňou pre človeka cesta k novému poznaniu a bytiu a nadobudnutiu bohatého duchovného potenciálu. Človek ani vlastne neveriaci byť nemôže, pretože viera je súčasťou každého z nás. Niektorí veria, že Boh existuje, iní, že neexistuje, ale stále sa jedná o vzťah viery. Pokiaľ je niekto presvedčený o neexistencii Boha, potom v každom dennom živote jeho existenciu jednoducho nepripustí. Pre každého má slovo Boh iný význam. Pre niekoho je to kozmické vedomie alebo energia, pre iného energetické informačné pole, Univerzum, ale aj pozitívne myslenie, viera, láska a pokora.

Ako sme už uviedli, hybnou silou, ktorá uvádza do pohybu všetko okolo nás, je myšlienka. Myšlienka sa stáva zdrojom energie. Ak je vyslaná s láskou a jej cieľom je nezištná pomoc, stáva sa zdrojom pozitívnej energie, dostáva nekonečný rozmer. Pripojí nás na nevyčerateľný zdroj pozitívnej formy energie a nekonečný tok pozitívnych myšlienok. Ten, kto takto myšlienky využíva, pozitívne pôsobí aj na svoje okolie, pretože svojou myšlienkou priťahuje všetko pozitívne a stáva sa pozitívnym zdrojom.

Pretože máme slobodnú vôľu, naše vlastné ja, každý z nás sa rozhoduje každodenne medzi pozitívnym a negatívnym, medzi dobrom a zlom. Niekedy býva z nášho pohľadu dosť ťažké toto rozlíšiť. A preto najťažším pre nás býva každé zlo nahradiť láskou, premeniť myšlienky v odpustenie. Je o mnoho jednoduchšie prepadnúť negatívnemu svetu a robiť zlo, pretože v súčasnom svete prevláda, ale ako sa hovorí „Dobra nie je nikdy dost“.

Pokiaľ by sa každý z nás priklonil ku zdroju nazývanému úprimná láska, stal by sa isto aj veľkou osobnosťou. Rovnako tak ako láska prebúda a je napĺňaná vždy len láskou, tak zlo plodí zasa len zlo, so všetkými svojimi negatívnymi dôsledkami. Ten, kto je tvorcom zla, si môže byť istý, že s najväčšou mierou dopadne vždy na jeho vlastnú hlavu. Človek naplnený nenávisťou, zlobou a hnevom, sa začleňuje, hoci i nevedome do služieb zla, ktoré u neho našlo živnú pôdu a tým aj cestu pre rôzne a ťažko vysvetliteľné aj liečiteľné choroby. Ich značná časť môže byť vyvolaná myšlienkou na chorobu.

U niektorých ľudí stačí aj veľmi nepatrná bolesť na to, aby ju zveličili a začali si namýšľať tie najhoršie choroby. Pretože je myšlienka formou energie a energie rovnakého charakteru sa priťahujú, tak myšlienka na chorobu má tie najlepšie podmienky na to, aby sa mohla uskutočniť a realizovať. Pokiaľ by sa človek zamyslel opačne a zistil by koľko chorôb sa vyliečilo iba vierou, nikdy by už takto neuvažoval. A stačí iba pozitívna myšlienka: „Ja som zdravý“.

Pre mnohých ľudí je viera v Boha formou pozitívnej myšlienky a energie. Bohu sa zdôverujú so svojimi starosťami, trápením, problémami a tým sa o ne rozdeľujú. Toto veľmi uľahčuje náš život, pretože každá myšlienka, ktorá je orientovaná na pozitívne, sa na pozitívne obráti. Každý by si mal uvedomiť, že myšlienka je formou energie. Energia je nezničiteľná, dá sa iba zmeniť na iný druh. I negatívnu myšlienku je možné zmeniť silnou myšlienkovou sugesciou: „Všetko zlé sa na dobré obracia“.

Myšlienka je tvorivá sila, ktorá keď má pozitívnu orientáciu, dostáva nekonečný rozmer. Vtedy začíname vytvárať skutočné a pozitívne hodnoty. Cieľom našich myšlienok by mal byť prospech nie len pre nás, ale najmä pre naše okolie, aby sa naša vôľa mohla stať požehnaním.

*h. doc. Ing. Karel KOMÁREK, PhD.
doc. Ing. Zdislav EXNAR, CSc.*

BENEDICTUS, SCHOLA CANTORUM a DIXIT DOMINUS v Mníchove

V decembri minulého roka, konkrétne 9. – 11. 12. 2005, prijali vokálne telesá Katedry hudobného umenia PF KU – BENEDICTUS, SCHOLA CANTORUM a DIXIT DOMINUS – pozvanie zahraničných Slovákov žijúcich v nemeckom Mníchove. Svojím speváckym umením sa zapojili do slávenia bohoslužieb v kostole v olympijskej dedine a v Asamkirche, a to spevmi gregoriánskeho chóru, adventných antifón ako i niektorými časťami klasicistickej omše pre zbor a organ Zweite Deutsche Messe

od Theodora Grünbergera. Okrem toho účinkovali aj na koncerte v rámci Vianočného večierku na Slovenskej misii (miesto stretávania sa Slovákov v Mníchove), kde ich úspešné vystúpenie bolo potvrdené dlhým potleskom a vyžádaným hudobným prídavkom. Konkrétnym výsledkom tohto trojdňového pobytu boli dve CD nahrávky: omšové spevy kňaza a odpovede veriacich počas svätej omše (sólo Rastislav Adamko, zbor BENEDICTUS) a skladby: gregoriánske Kyrie a Cantate Domino, adventné antifóny Príď, Kriste, príď a Pripravte cestu Pánovi od Rastislava Adamka, Znovu Ti dávam svoje áno Petra Davidova, Pán je Boh Petra Hochela, Kráľom je Hospodin, Duch Pána, Plesaj dcéra Siona od Stanislava Šurina. V podaní komorného súboru DIXIT DOMINUS zaznela skladba Sancta Maria od Jozefa Halma, ktorý bol zároveň producentom nahrávky. Spevácky zbor BENEDICTUS prispel na CD uspávkou Sira A. Sulivana O hush thee, my Babie a Druhou nemeckou omšou Theodora Grünbergera. Spomínané telesá dirigovali Janka Bednáriková (Schola cantorum), Zuzana Zahradníková (Dixit Dominus) a Ivan Mráz (Benedictus), na husliach hral Rastislav Adamko, organový sprievod Stanislav Šurin a Zuzana Zahradníková. Uvedené skladby boli aj súčasťou Vianočného koncertu, ktorý si pár dní po návrate z Nemecka mohli poslucháči vypočuť v Jezuitskom kostole v Ružomberku.

NOVÝ UČEBŇOVÝ TRAKT FILOZOFICKEJ FAKULTY KU

Mons. Štefan Sečka, spišský pomocný biskup, dňa 10. januára 2006 posvätil nový učebňový trakt Filozofickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku (FF KU). Stalo sa tak počas slávnostného otvorenia nových priestorov, ktorého sa zúčastnili viacerí významní hostia: Pavol Hrušovský (NR SR), predstavitelia samosprávy, zástupcovia Ministerstva školstva SR (MŠ SR) a akademickí funkcionári.

Rekonštrukcia fakultnej budovy stála približne 37 miliónov Sk. Väčšiu časť nákladov (20 miliónov Sk) venovali sponzori, zvyšok poskytlo MŠ SR. V budove sa nachádza jedenásť 100-miestnych a štyri 60-miestne učebne. Všetky sú vybavené keramikou tabuľou, nástenným motorickým plátnom, dataprojektorom, LCD displejom, domácim kinom a ozvučením. Vstup do učebni je na čipové karty. Samozrejmosťou je bezbarierový prístup do budovy, toalety a výťah pre vozíčkárov.

Rektor univerzity prof. Boris Banáry vo svojom príhovore okrem iného povedal: „Katolícka univerzita v Ružomberku prechádza obdobím dynamického rozvoja, ktorý je sprevádzaný budovaním novej infraštruktúry. Program rozvoja univerzity na roky 2006 – 2011 obsahuje viaceré rekonštrukčné zámery, a to tak v Ružomberku, Košiciach, ako aj mimo sídla svojich fakúlt – na detašovaných pracoviskách. Rekonštrukcia jestvujúcich budov a budovanie univerzitných kempusov je jedným z hlavných investičných zámerov školy. Ich cieľom je poskytnúť študentom i učiteľom novú modernú vzdelávaciu a výskumno-vývojovú základňu, ale aj spoločenské zázemie a priestor pre voľnočasové aktivity.“

Zo života bohoslovcov v Kňazskom seminári biskupa Jána Vojtaššáka v Spišskej Kapitule

7. januára v roku Pána 2006 sa bohoslovci zo Spišskej a Rožňavskej diecézy a o niekoľko dní neskôr aj z Moskvskej diecézy vrátili späť na Spišskú Kapitolu po skončení vianočných prázdnin. Tak ako študentom na ostatných vysokých školách aj v Kňazskom seminári začalo skúškové obdobie. Už v nedeľu na sviatok Krstu Pána, kedy skončilo vianočné obdobie mali spoločné Vešpery v Katedrále sv. Martina a potom deti a mládež z farnosti Lubicca pripravili pre všetkých obyvateľov Spišskej Kapituly divadlo, kde predstavili vianočné udalosti. Deti a mládež viedli miestni duchovní otcovia a rehoľné sestry z Kongregácie Milosrdných sestier sv. Kríža. Pre všetkých to bolo pekné ukončenie Vianočného obdobia.

Tragická udalosť, ktorá sa odohrala vo štvrtok 19. januára 2006, keď v Maďarsku pri páde vojenského lietadla zahynulo 42 ľudí, neobišla ani Kňazský seminár. Bohoslovci spolu so svojimi predstavenými pamätali na zosnulých vo svojich modlitbách. Zádušnú sv. omšu v seminárskej kaplnke celebraval rektor Kňazského seminára Mons. Jozef Jarab a neskôr aj vojenský ordinár biskup František Rábek. Bohoslovci sa spolu so svojimi predstavenými zúčastnili aj na pohrebe vojenského duchovného Michala Štanga v Hnilčíku a to v sobotu 28. januára a neskôr i na pohrebe vojakov neďalekých Bijacovciach v nedeľu 29. januára, kde hlavným celebrantom bol spišský pomocný biskup Mons. Štefan Sečka.

V nedeľu 22. januára zavítal na Spišskú Kapitolu aj medzi bohoslovcov známy český psychiater a stály diakon Jaroslav Max Kašpar. V priateľskej atmosfére sa nieslo aj stretnutie v seminárskej aule na ktorom boli prítomní nielen bohoslovci ale aj rehoľné sestry z Kongregácie milosrdných sestier sv. Kríža. Max Kašpar odpovedal tentokrát len na otázky bohoslovcov, ktoré sa týkali prostriedkov formácie, duchovného i spoločenského života.

Na sviatok Obrátenia sv. Pavla celebraval sv. omšu v Kňazskom seminári biskupa Jána Vojtaššáka v Spišskej Kapitule spišský pomocný biskup Mons. Štefan Sečka. Otcovia biskupi celebrujú sv. omše počas tzv. spovedných stried, kedy sa v Kňazskom seminári vysluhuje sviatosť zmierenia. Počas tejto sv. omše si prítomní bohoslovci i predstavení Kňazského seminára pripomenuli 2. výročie konsekrácie oltára obnovennej seminárskej kaplnky, ktorá je zasvätená sv. Jánovi Nepomuckému, ktorý je zároveň patrónom spovedného tajomstva. Biskup Štefan Sečka povzbudil bohoslovcov k duchovnej formácii aj v seminárskej kaplnke, ktorá je srdcom Kňazského seminára.

Patrónom teologických fakúlt je už tradične sv. Tomáš Akvinský. Na jeho počesť sa v Kňazskom seminári biskupa Jána Vojtaššáka už tradične koná Tomášovská akadémia. Po slávnostnom privítaní a speve scholy cantorum, diakon Marek Boča predniesol úvahu Miriam Liptovskej Apoštol srdca. Na akadémii boli prítomní: spišský diecézny biskup Mons. František Tondra, spišský pomocný biskup Mons. Štefan Sečka, dekan Teologickej fakulty v Košiciach Mons. Anton Konečný a ďalší hostia. Slávnostnú prednášku pripravili prof. Amantius Akimjak a Art. Lic. Rastislav Adamko na tému Sv. Tomáš Akvinský a Liturgia. Prednáška bola špecifikovaná na liturgickú hudbu. Prítomným bol na túto problematiku priblížený aj pohľad sv. Augustína. Záverečné slovo predniesol rektor Kňazského seminára Mons. Jozef Jarab. Okrem iného povedal: „Táto chvíľa nás má inšpirovať, tak mňa hneď inšpirovalo, to, že sv. Tomáš žil 49 rokov života. V tomto priestore sv. Tomáša sme náchylní pochybovať, že to všetko mohol vytvoriť v čase, keď sa písalo brkom. A my dnes v dobe počítačových technológií si nevieme ani predstaviť aká to bola práca. Človek musí získať úctu k tým, ktorí sa hodiny a hodiny venovali tomu, čo im bolo zverené. To je tá Tomášova svätosť pokory medzi učenými a jeho učenosť, ktorá na kľakátku, pred Božou tvárou a svätostánkom mu zabezpečovala jeho svätosť.“

Kuriér Katolíckej univerzity

Vydáva Katolícka univerzita v Ružomberku

Námestie Andreja Hlinku 60, 034 01 Ružomberok

tel. (fax): 044 / 43 16 150 (207), kurier@ku.sk, www.ku.sk

Redakčná rada: prof. ThDr. Dr. Ľubomír Stanček, PhD., Ing. Radislav Kendera,

doc. ThDr. Jozef Leščinský, PhD., RNDr. Ľubomír Popovič, PhD.,

Mgr. František Stanček, Ing. Martin Kuniak

Príhovor rektora na záver akademického roku 2005/2006

Najdôstojnejší Otcovia biskupi, Vaše spektability páni dekáni, vážení páni prorektori a prodekáni, predsedovia akademických senátov, milí študenti, vážená akademická obec.

Mám česť zúčastniť sa na slávnostnom zhromaždení akademickej obce Katolíckej univerzity v Ružomberku pri príležitosti slávnostnej promócie študentov magisterského štúdia v akademickom roku 2005/2006. Ide o udalosť, ktorá mi pripomína počiatky a vznik našej univerzity, jej prvých študentov i absolventov, o udalosť celouniverzitného významu. Pre Vás a Vašich blízkych, milí študenti, je to slávnostný obrad odovzdávania vysokoškolských diplomov, dekorovaný sviatočnou liturgiou a účasťou popredných osobností nášho cirkevného i akademického života. Je to tiež Váš významný životný medzník.

Dnešná slávnosť sa odohráva na pozadí šiesteho roku druhého „päťročia“ existencie univerzity. Položme si otázku, aký bol šiesty akademický rok Katolíckej univerzity v Ružomberku?

Možno povedať, že náročný, prínosný, dobrý, ale aj pestrý! Naše štyri fakulty sa usilovali stabilizovať svoje študijné programy a upevniť si svoj akademický kredit, a to smerom k nadriadeným orgánom – MŠ i KBS, ale rovnako aj smerom k slovenskej vysokoškolskej verejnosti. Podľa skúsenosti môžem povedať, že v dnešnom zložitom a konkurenčnom prostredí je to úloha mimoriadne náročná.

Šiesty akademický rok Katolíckej univerzity v Ružomberku bol úspešný z viacerých hľadísk: vznikla nová, v poradí už štvrtá fakulta – Fakulta zdravotníctva, založila sa Univerzitu tretieho veku, ale hlavne zvýšil sa záujem o štúdium na všetkých našich fakultách. Je to dôkaz, že sa univerzita profiluje ako verejná vysoká škola so stabilnými študijnými programami bakalárskeho a magisterského štúdia, vo viacerých odboroch aj doktorandského stupňa vysokoškolského vzdelávania. V hodnotenom akademickom roku sme sa usilovali o kontinuálny rozvoj výchovy a vzdelávania, ktorého podkladom by mala byť kvalitná vedeckovýskumná práca a jej úzke prepojenie s výchovno-vzdelávacou činnosťou. Aj v rozvoji informačných a komunikačných technológií sme sa usilovali dobudovať fakultné centrá, prostredníctvom ktorých sa realizujú mnohé rozvojové projekty zamerané na univerzitnú infraštruktúru, a to nielen v Ružomberku, ale aj na viacerých externých univerzitných pracoviskách mimo sídla vysokej školy. K tomu všetkému prispeli viaceré investičné akcie, ktorých cieľom je poskytnúť študentom i učiteľom novú modernú vzdelávaciu výskumno-vývojovú základňu. Myslím na učebňový pavilón FF v Ružomberku s novým zariadením učební a kabinetov katedrií alebo na modernú a viacúčelovú aulu TF v Košiciach.

Verím, že optimálne podmienky pre vedu a vzdelávanie budú mať postupne aj ďalšie fakulty, rovnako aj inštitúty v Spišskom Podhradí a Poprade.

V decembri minulého roku zverejnila Akademická rankingová a ratingová agentúra (ARRA) prvé súhrnné hodnotenie vysokých škôl na Slovensku. Správa *Hodnotenie verejných vysokých škôl a ich fakúlt* vyvolala veľmi búrlivé diskusie. V slovenskom vysokoškolskom priestore sa už vie, kto je kto svojou úrovňou. Na jar nás na univerzite čaká medzinárodná inštitucionálna evaluácia. Ide o obsiahle, nezávislé a objektívne medzinárodné inštitucionálne hodnotenie v Slovenskej republike, ktoré vykoná Európska asociácia univerzít s cieľom podporiť

Prof. Boris Banáry (vpravo) udeľuje čestný doktorát J. Em. Jozefovi kardinálovi Tomkovi

vysoké školy v ich priebežnom rozvoji, aby mohli splniť tie najvyššie štandardy. Je viac než pravdepodobné, že prvá návšteva medzinárodného evaluačného tímu na Katolíckej univerzite v Ružomberku zhodnotí našu prácu objektívne a že výsledky poskytne komisii pre najbližšiu komplexnú akreditáciu. Ak sa zvykne tvrdiť, že slovenským vysokým školám chýba väčšia náročnosť a častokrát aj prísnosť, potom je aj u nás čo zlepšovať. Myslím na tvorbu uceleného systému hodnotenia kvality, ktorý musíme vypracovať a implementovať na podmienky fakúlt. Úloha je natoľko dôležitá, že ju treba uprednostniť pred ostatnými záujmami a ambíciami. Katolícka univerzita v Ružomberku sa musí hlboko zakoreniť do povedomia obyvateľov stredoslovenského i východoslovenského regiónu, ale tiež celého Slovenska, musí sa stať neoddeliteľnou súčasťou všetkých významných procesov odohrávajúcich sa na území svojho pôsobenia, snáď aj v blízkom zahraničí.

V akademickom roku 2005/2006 sa na Katolíckej univerzite v Ružomberku uskutočnilo viacero odborných podujatí – konferencií, sympózií, seminárov a pod. Za všetky spomeniem aspoň jedno: slávnostné zasadnutie Vedeckej rady KU v Ružomberku dňa 26. apríla t.r. pri príležitosti udelenia čestného titulu „Doktor honoris Causa“ J. Em. Jozefovi kardinálovi Tomkovi. Bola to udalosť prvoradého významu. Po návrate do Ríma nám J. Em. dňa 14. mája 2006 napísal: „Môžem Vás uistiť, že chvíle, ktoré som prežil medzi Vami, mi ostanú stále v pamäti, lebo mi sprítomnili snahy a problémy mladej univerzity. Snažil som sa vložiť nádeje všeobecnej i slovenskej Cirkvi ako aj osobné pocity a priania do svojho prejavu. Dúfam, že skúsenosť Cirkvi, ktorú som sa snažil všetkým zúčastneným predložiť, Vám pomôže pri riešení každodenných otázok a prípadných ťažkostí. Ostávam Vám k dispozícii a som ochotný pomáhať v rámci svojich možností Katolíckej univerzite v Ružomberku pri naplňaní jej dôležitého poslania na Slovensku v prítomnej dobe...“

Na záver môjho príhovoru chcem sa úprimne poďakovať všetkým pedagógom a pracovníkom KU za vynaložené úsilie počas uplynulého akademického roka, za to, že dnes, milí študenti, po úspešnom ukončení štúdia na Katolíckej univerzite v Ružomberku ste prevzali vysokoškolské diplomy s jej názvom. Prajem Vám zaslúžený oddych počas letných prázdnin, prajem Vám plné využitie všetkých Vašich vedomostí, ktoré ste na našej univerzite získali.

prof. PhDr. Boris Banáry, CSc.
rektor KU v Ružomberku

Poslanie katolíckej univerzity dnes

Príhovor Jozefa kardinála Tomka po prebratí čestného doktorátu na Katolíckej univerzite v Ružomberku dňa 26. apríla 2006

Úloha a poslanie katolíckej univerzity: služba pravde
Záujem katolíckej Cirkvi o vzdelanie a o univerzitu nie je dnešný. Vyvíra z poslania a zo snahy hľadať, poznávať a odovzdávať iným pravdu. História prvých univerzít je úzko spätá s Cirkvou, ktorá sa zväčša podieľala na činnosti slávnych univerzít, ako boli už v stredoveku známe učilišťa v Paríži, Bologni, Oxforde a inde a neskôr univerzity v Ríme, Prahe, Salamanke, atď. Dnes sú katolíckej univerzity pomerne dosť rozšírené po svete a v Ríme jestvuje aj ústredný úrad Sv. Stolice, Kongregácia pre katolícku výchovu, ktorá má na starosti ich vrchné vedenie. Pápež Ján Pavol II. vydal dve apoštolské konštitúcie: „Sapientia christiana” (roku 1979) a „Ex corde Ecclesiae” (1990). Tá posledná sa zameriava priamo na katolíckej univerzity. Existujú teda už vyskúšané chodníky, po ktorých má kráčať každá katolícka univerzita. Je len samozrejmé, že jej najdôležitejším znakom je celkové naozaj „katolícke”, evanjeliové ovzdušie, o ktoré sa musia všetci starať.

Poslaním katolíckej univerzity je slúžiť pravde. Ako sa vyjadruje Ján Pavol II. v apoštolskej konštitúcii „Ex corde Ecclesiae”, ona „sa vyznačuje slobodným hľadaním celej pravdy o svete, o človeku, o Bohu” (ECE, č.4). Ten istý veľký pápež označil dvojitú cestu pri hľadaní a skúmaní pravdy úvodnými slovami encykliky „Fides et ratio” („Viera a rozum”): „Viera a rozum sú dve krídla, ktorými sa ľudský duch povznáša ku kontemplácii o pravde. Túžbu poznať pravdu a nakoniec poznať Boha, vložil do srdca človeka Boh, aby tým, že bude poznať a milovať Boha, mohol dospieť aj k plnej pravde o sebe samom” (FR,1).

Viera prijíma pravdu, ktorú jej zjavuje Boh nie preto, že ju chápe až do koreňa, ale pre autoritu Boha, ktorý sa neklame a nemôže klamať, je oveľa inteligentnejší ako človek a nebol by Bohom, keby klamal. On je Stvoriteľ sveta a dokonale pozná pravdu o tvorstve, prírode a človeku. Prvý vatikánsky koncil učí: „Medzi vierou a rozumom nikdy nemôže byť skutočný rozpor: lebo ten istý Boh, ktorý zjavuje tajomstvá a vlieva vieru, vložil do ľudského ducha svetlo rozumu. A Boh nemôže poprieť seba samého ani pravda nikdy nemôže protirečiť pravde” (Konšt. „Dei Filius”, 4). Druhý vatikánsky koncil vysvetľuje ešte jasnejšie: „Ak metodický výskum v akomkoľvek vednom odbore postupuje naozaj vedecky a v súlade s morálnymi normami, nikdy nebude v skutočnom rozpore s vierou, lebo svetské skutočnosti i skutočnosti viery majú svoj pôvod v tom istom Bohu” („Gaudium et spes”, 36). Katolícka univerzita má poskytnúť priestor na harmonické hľadanie a vyučovanie pravdy oboma cestami, vznášať sa k pravde oboma krídlami.

Charakter katolíckej univerzity

Katolícka univerzita má určité podstatné znaky, bez ktorých by nemohla vystupovať pod takým honosným menom. Isteže, musí byť ponajprv univerzitou a zachovať si všetky známky kvalitného vysokoškolského vyučovania a bádania, tak vo výbere a príprave profesorov, ako aj pri zachovaní primeranej úrovne, ktorá predpokladá a prevyšuje strednú školu a kladie prinajmenej rovnaké požiadavky na skúškach a pri udeľovaní diplomov ako ich vyžadujú svetské univerzity. Práve mladá univerzita má rásť predovšetkým na kvalite profesorov aj poslucháčov a nič nezíska znižovaním úrovne. Katolícka univerzita musí teda byť vo všetkom vážna univerzita.

Magna charta európskych univerzít z roku 1988 opisuje univerzitu ako akademické spoločenstvo, ktoré prísnu a kritickou metódou prispieva k ochrane a podpore ľudskej dôstojnosti a kultúrneho dedičstva výskumom, vyučovaním a rôznymi službami na úžitok miestnych, národných a medzinárodných spoločenstiev. Pre plnenie svojich úloh vo výskume má ako inštitúcia autonómiu, čiže vnútornú samosprávu. Nemá byť nútená slúžiť

politickej a ekonomickej moci, ale pravde a všeobecnému blahu. Katolícky charakter univerzity si okrem toho vyžaduje niektoré podstatné znaky. Apoštolská konštitúcia „Ex corde Ecclesiae” sa zmieňuje o štyroch: „1. kresťanská orientácia nielen jednotlivých členov, ale celého univerzitného spoločenstva, 2. trvalé uvažovanie vo svetle katolíckej viery o stále rastúcom poklade ľudského poznania, ku ktorému sa snaží prispieť svojím dielom vlastnými štúdiami, 3. vernosť kresťanskému posolstvu ako ho predkladá Cirkev, 4. inštitucionálna povinnosť slúžiť Božiemu ľudu a ľudskej rodine na ich ceste k transcendentálnemu cieľu, ktorý dáva životu zmysel” (ECE, 13). Jednou z hlavných úloh veľkého kancelára je zaručiť tento katolícky charakter univerzity.

Najmä katolícka univerzita musí byť podľa Jána Pavla II. „živá jednota organických snáh, ktoré sa venujú hľadaniu pravdy” (Príhovor z r.1989 citovaný v ECE, pozn.19). To predpokladá jasné zadelenie a úzku spoluprácu, ako ju opísal kardinál John Henry Newman v klasickom diele „The Idea of a University”: univerzita „každému študijnému odboru, ktorý zahŕňa do svojho plánu, pridelí určité miesto a vymedzí mu náležité hranice, definuje mu práva, ustanoví vzájomné vzťahy a umožní vzájomný styk medzi jednotlivými i medzi všetkými” (cit. v ECE, pozn.19). Katolícka univerzita má veľkú výhodu, že môže zapojiť do tejto práce aj teológiu a etiku.

Dialóg medzi vierou a rozumom nachádza na pôde katolíckej univerzity výbornú pôdu a spoločnú strechu, kde sa dá debatovať z rôznych pohľadov bez predsudkov a osobných alebo korporatívnych záujmov. Vnútorne interdisciplinárna diskusia by mala byť dobrou prípravou na dialóg medzi kresťanským myslením a modernými vedami tak prírodnými ako aj humánnymi, ktoré nastoľujú nové zložité problémy. Keď si spomenieme len na niektoré dôležité ľudské problémy, ktoré sa veriacim i neveriacim denne prekladajú v médiach a pretriasajú na ulici a na pracoviskách, tak si musíme položiť otázku: či a ako prispieva katolícka univerzita k tomu, aby sa všetkým ľuďom dobrej vôle otvorila cesta k pravde. Dialóg s inými univerzitami a so spoločnosťou vôbec je predôležitou službou katolíckej univerzity. Pri tom si ona môže vypomôcť ozajstnými katolíckymi vedcami a znalcami z domáceho prostredia i z cudziny.

Etická zodpovednosť vedy a technológie sa stále viac zdôrazňuje, najmä keď ľudstvo už zažilo rôzne katastrofy a škody, spôsobené ich použitím na účely moci a zisku. Vedecký a technický pokrok sa nesprievádza etickým pokrokom ľudstva. Človek si namýšľa, že všetko, čo je schopný vytvoriť, je okamžite dovolené. Ján Pavol II. už na počiatku svojho plodného pontifikátu povedal v príhovore na Unesco, 2.júna 1980: „Musíme byť presvedčení o prednosti etiky pred technikou, o prvenstve človeka pred vecou, o prevahe ducha nad materiou. Veci človeka sa pohnú dopredu len vtedy, ak sa veda spojí so svedomím” (cit. v ECE, č.18). Preto výskumná činnosť katolíckej univerzity musí zahŕňovať závažné problémy našich čias, ako sú: ľudský život od počatia až po prirodzený koniec, biogenetika, rodina, sociálna spravodlivosť a korupcia, miesto náboženstva vo verejnom živote, laickosť a právomoc štátu a jeho postoj k náboženstvám a etike, otázka mieru a terorizmu, ochrana prírody, atď. Kto môže poprieť dôležitosť týchto problémov?!

Služba katolíckej univerzity v dnešnej situácii

Nadhodené problémy ukazujú dôležitosť poslania a úlohy katolíckej univerzity dnes. Tá úloha sa nám vystupňuje pred očami, keď čo len povrchno pripomenieme dnešnú situáciu. Pritom sa nemôžeme obmedziť iba na slovenské pomery, lebo internetové linky ovíjajú už celú zemeguľu a robia z celého sveta globálnu dedinu. Pre náš cieľ však stačí niekoľko málo náznakových črt o situácii.

Do roku 1990 sa svet zhruba delil na dva ideologické, politické a vojenské bloky. Po páde komunizmu v sovietskom bloku prišli iné problémy: ekonomický globalizmus, zosilnenie finančnej moci na úkor politickej, prehĺbenie priepasti medzi bohatstvom a chudobou, terorizmus. Na náboženskom poli vzrast islamu,

zvýšená agresivnosť a fundamentalizmus veľkých náboženstiev, vzrast religiozity ale aj jej roztrieštenie v Amerike, úpadok alebo aj pomalý odpad („tichá apostázia“) Západu od kresťanstva, agnostický nový humanizmus a novo-osvietenstvo, zároveň však aj nihilizmus a relativizmus, najmä v Európe. Pred desiatimi rokmi americký sociológ Samuel P. Huntington v diele „The Clash of Civilizations and the Remaking of World Order“ („Stret civilizácií a výstavba svetového poriadku“) predpovedal nový konflikt svetového rozmeru nie z ideologických príčin ako v minulosti, ale pre vyhrotenie civilizačných rozdielov. Dve hlavné civilizácie sú podľa neho islamská a západná, prevažne kresťanská. Mnohí analytici kritizujú jeho hlavnú tézu, ale prijímajú niektoré jeho pozorovania, najmä čo sa týka úpadku západnej civilizácie. Zaujímavé je, že Huntington preberá a potvrdzuje medzi hlavnými znakmi tohto úpadku „mravný rozklad“, ktorý vidí vo vzraste protisociálnych postojov (kriminálnosť, drogy, násilie) a v úpadku ustanovizne rodiny, ktorý sa javí vo vzraste počtu rozvodov, nezákonných detí, predčasnej ťarchavosti a rodín s jedným rodičom. Na svetovej biskupskej synode o rodine a manželstve roku 1980 pastieri z rôznych svetadielov upozornili na krízu dvoch dôležitých ľudských hodnôt: lásky a života, ktoré sú dnes ohrozené najmä v západnej civilizácii. Ján Pavol II. prehľbil kresťanskú antropológiu týkajúcu sa ľudskej lásky, manželstva, rodiny, ľudského života od jeho počatia až po prirodzenú smrť. Benedikt XVI. vo svojej prvej encyklike „Boh je láska“ ide až na koreň potrebnej obnovy človeka, rodiny, spoločnosti. Kresťanské chápanie lásky, manželstva a rodiny je hlboko ľudské a môže zachrániť aj západného človeka pred pádom do priepasti, do ktorej ho ženú určité prúdy pod menom šťastia, rozkoše, individualistickej čiže egoistickej slobody, ba aj v mene pokroku, vedy a technológie, ktoré vraj nepodliehajú nijakým vyšším normám. Dnes si už prisojujeme právo na manipuláciu génov, siahame na samú ľudskú prirodzenosť, na život človeka, výsostne hlasujeme o základných ľudských právach, o eutanázii, o potrate, o klonácii, stavíme na úroveň rodiny partnerstvá, ktoré nedodávajú spoločnosti pokračovateľov. Keď anglický psychiater David Cooper vydal v roku 1971 knihu s názvom „Smrť rodiny“, mohlo sa to zdať fantáziou. Dnes je to však cieľ vplyvných finančných, politických a filozofických skupín.

V samotnej Európe vanú rôznorodé vetry. Na jednej strane postáva a smrť Jána Pavla II. boli príležitosťou na prekvapujúci výbuch ľudských i kresťanských citov v srdciach širokých mäs. Pokoncilová doba priniesla rozvoj mnohých nábožensky založených hnutí najmä medzi laikmi. Svetové dni mládeže ukázali hlbšiu tvár mladých generácií a podobne. Na druhej strane však vzniká nový druh ateizmu, alebo aspoň agnosticizmu, ktorý buď výsostne vylučuje Boha a náboženstvo z okruhu ľudských záujmov a najmä z verejného života, alebo si vytvára akúsi „vieru“, akoby nové náboženstvo. Takzvaný nový humanizmus je krajne individualistický a kladie pozemský blahobyt a rozkoš človeka na božský piedestál. V mnohom sa stretá s novým osvietenstvom, ktoré má korene v ateizme Voltairea a spája sa s tradičnými finančnými a politickými silami (ako je slobodomurárstvo), ale aj s novými skupinami homosexuálneho a filozofického razenia. Badať návrat k nihilizmu Nietzscheho, k relativizmu poznania a pravdy, k „slabému poznaniu“ („pensiero debole“). Tieto skupiny sú často radikálne a bojovné najmä proti katolíckej Cirkvi, vedľa používajú moderné nástroje manipulovania moci, ľudských vášní a médií, predstavujú sa vždy pod rúškom vedy, pokroku, rajskej utópie. Benedikt XVI. často poukazuje a odpovedá na tieto názory. Tak napríklad pred nedávnym európskym politikom označil tri hodnoty, ktoré vyplývajú zo základného princípu dôstojnosti ľudskej osoby a o ktorých nemožno diskutovať: ochrana života (proti potratu a eutanázii), rodiny ako spoločenstva muža a ženy založeného na manželstve (proti odlišným formám spoluzitia), ochrana práva rodičov vychovávať svoje deti. Pritom Svätý Otec poznamenal: „Tieto princípy nie sú pravdami viery, hoci v viere čerpajú svetlo a dôkaz správnosti. Sú vpísané do ľudskej prirodzenosti, a preto sú spoločné celému ľudstvu“ (Príhovor európskym po-

slancom ľudových strán, 31.marca 2006). Cirkev a viera obhajujú teda všeľudské práva, zachraňujú človeka a jeho dôstojnosť, a to aj v iných podobných prípadoch, napr. v otázkach slobody svedomia, sociálnej spravodlivosti, atď. K tomu Benedikt XVI. doložil veľmi aktuálnu poznámku: „Politika založená na vytlačaní viery do súkromnej a subjektívnej sféry nielen popiera spoločenskú funkciu kresťanstva, ale všeobecnejšie, popiera európsku náboženskú tradíciu a tým ohrozuje demokraciu ako takú, lebo jej sila spočíva

na hodnotách, ktoré obnáša. Pri riešení týchto problémov je dôležité čerpať s tvorivou vierou inšpiráciu z kresťanského dedičstva“. U nás má toto „dedičstvo otcov“ historickú váhu, lebo nás zachránilo v búrkach dejín.

Tak v Európe ako aj na Slovensku sa odohráva zápas o dušu človeka medzi rôznymi svetonázormi. Katolícka univerzita má pritom predôležité poslanie. Musí si ho ponajprv jasne uvedomiť a každodenne ho praktizovať. Nemôže zanedbať tieto veľké ideály a jedine platné nadosobné ambície, lebo by to značilo jej zakrpatenie a zaniknutie.

Na záver by som heslovite naznačil ako hlavné, tieto úlohy katolíckej univerzity:

1. vychádzať z posolstva Ježiša Krista a budovať na kresťanskej tradícii, na cyrilometodskom „dedičstve otcov“, zakotvenom v ústave Slovenskej republiky (aj „Ex corde Ecclesiae“, č.45, zdôrazňuje, že „zdedené kultúry treba chrániť v ich pôvodnej podstate poskytovaním pomoci pri preberaní súčasných hodnôt bez toho, aby sa zriekli svojho dedičstva“);
2. pestovať a dvíhať náboženskú kultúru a uvedomelý kresťanský svetonázor;
3. pestovať dialóg medzi kresťanským myslením a modernými vedami, medzi kresťanským svetonázorom a kultúrou, včítane umenia, literatúry atď.;
4. byť kvasom v spoločnosti a udržiavať dialóg s jej zložkami, najmä s inými univerzitami;
5. pripravovať profesionálnych pracovníkov pre výchovnú oblasť, pre média, ako aj pre politickú činnosť;
6. „zameriavať sa na dôkladný prieskum závažných problémov našich čias s prihliadnutím predovšetkým na etické a náboženské dimenzie a s odvahou povedať aj neprijemné pravdy“ (ECE,32); dnes je to predovšetkým pravda o človeku – antropológia a bioetika, sociálna náuka Cirkvi a sociálna spravodlivosť, všeľudské práva, autorita a cieľ štátnej moci, vzťah Cirkvi a štátu a podobné pálčivé otázky.

Takú katolícku univerzitu potrebuje dnes Slovensko. Univerzitu, ktorá odpovedá potrebám doby a slúži vytýčeným ideálom v službe pravdy, viery a vedy, slovenského človeka i spoločnosti. Všetky menšie záujmy musia ustúpiť pred touto službou. To je aj konkrétna odpoveď na nedávnú výzvu Sv. Otca Benedikta XVI., aby univerzita, o to viac ak je katolícka, „pomohla Európe zachovať a znovu nájsť svoju dušu“ (Prejav z 1.apríla 2006).

AKADEMICKÁ SPOLUPRÁCA V KONTEXTE ZAHRANIČNÝCH VZŤAHOV NA KATOLÍCKEJ UNIVERZITE V RUŽOMBERKU

Druhá polovica akademického roka 2005/2006 bola spojená s ďalším zintenzívnením zahraničných vzťahov našej inštitúcie so zahraničnými partnermi. Z viacerých veľmi dôležitých konferencií, sympózií, stretnutí a rokovaní je vhodné spomenúť nasledujúce:

- V dňoch 26. – 29. 4. 2006 sa konferencie A Growing Gap – Living and Forgotten Christian Roots in Europe and the United States organizovanej kardinálom Viedne zúčastnil prorektor KU pre zahraničné vzťahy a mobility, PhDr. Dalibor Mikuláš spolu s doc. PaedDr. Jaroslavom Mazúrkom, PhD. Zahraničná pracovná cesta sa uskutočnila na základe pozvania kardinála Christoha Schönborna. Na konferencii sa zúčastnilo viac ako 40 učencov z EÚ a USA. Základným cieľom konferencie bolo predovšetkým iniciovať bližšiu spoluprácu kresťanských intelektuálov vo vymedzenom tematickom kontexte, ale aj vytvoriť vhodné prostredie pre vzájomnú osobnú spoluprácu medzi účastníkmi konferencie z krajín oboch strán Atlantiku. Vážnou témou, ktorá sa prekrývala s celým programom konferencie bola silnejúca sekularizácia v štruktúrach a legislatíve EÚ ako aj nízka angažovanosť veriacich, či cirkvi. Tejto téme sa venovali i plenárne prednášky, po ktorých nasledovali diskusie v pracovných skupinách a na záver celej konferencie i záverečná správa. Hlavným bodom záverečnej správy bolo pokračovanie v dialógu na stanovené témy formou osobnej komunikácie najmä elektronickou formou, ako aj iniciácia angažovanosti jednotlivých inštitúcií zastúpených na konferencii.

- 13. mája 2006 sa výročnej konferencie Federation of European Catholic Universities (FUCE) organizovanej Université Catholique de Lille, Fr. a na Valnom zhromaždení Federation of European Catholic Universities zúčastnili prof. PhDr. Boris Banáry, CSc., rektor KU a PhDr. Dalibor Mikuláš, prorektor KU pre zahraničné vzťahy a mobility.

Rektor KU v Ružomberku prof. Banáry a rektor KU v Budapešti prof. Fodor v areáli KU Lille

Zahraničná pracovná cesta sa uskutočnila na základe pozvania prof. Patricka Valdriniho, prezidenta FUCE pre zastúpenie KU v Ružomberku na spomenutom valnom zhromaždení ako aj na konferencii s názvom Global Social and Economic Changes – How Should Catholic Universities in Europe Rise to Challenge. Hlavnými bodmi programu boli správa stretnutia akademických funkcionárov zahraničných vzťahov, informácia Medzinárodnej federácie katolíckych univerzít IFCU, príprava volieb zástupcov FUCE do Rady, finančná situácia FUCE a ďalšie aktuálne témy. Samotná konferencia bola organizovaná formou plenárnych prednášok, po ktorých nasledovala diskusia v pracovných skupinách. Výstupom diskusií boli správy jednotlivých skupín. Na základe týchto správ bolo potom formulované záverečné vyhlásenie konferencie FUCE, ktoré sa v súčasnosti prekladá do

viacerých svetových jazykov a ktoré bude neskôr sprístupnené aj na internetovej stránke KU.

Základným prínosom KU v Ružomberku do diskusie, ktorá odznela na konferencii, boli informácie týkajúce sa problematiky jej existencie v domácom i zahraničnom kontexte. Na valnom zhromaždení podali reprezentanti KU v Ružomberku správu o aktivitách uskutočňovaných v rámci spolupráce s katolíckymi univerzitami v strednej a východnej Európe a Notre Dame University, Ind., USA. Táto správa sa stretla s veľkým záujmom i samotného vedenia FUCE.

Osobitným bodom účasti KU v Ružomberku na konferencii a valnom zhromaždení bola i žiadosť o plnohodnotné členstvo našej univerzity v štruktúrach FUCE. Rektor KU v Ružomberku odprezentoval túto žiadosť na zhromaždení prezidentovi FUCE. Zabezpečenie spolupráce a podpísania Socrates/Erasmus dohôd medzi KU v Ružomberku a ďalšími európskymi katolíckymi univerzitami, napr. v Ríme, Barcelone, Lisabone, Lille a rozpracovanie ďalších postupov garantujúcich posilnenie spolupráce medzi jednotlivými univerzitami účastnými na konferencii budú najbližšími krokmi vedenia univerzity v oblasti zahraničných vzťahov.

- V dňoch 27. – 30. 5. 2006 sa uskutočnilo tretie medzinárodné sympóziu katolíckych univerzít strednej a východnej Európy pod názvom Katolícka univerzita v modernej Európe – skúsenosť Katolíckej univerzity Jána Pavla II. v Lubline. Súčasťou tejto konferencie bola aj spoločná účasť na Svätej omši celebrovanej Svätým otcom Benediktom XVI. v Krakove. Akademické prednášky a diskusie odzneli po

Účastníci medzinárodného sympózia katolíckych univerzít v poľskom Lubline

návrate z Krakova. Sympóziu bolo zastúpené bývalými a súčasnými rektormi a prorektormi katolíckych univerzít z Maďarska, Slovenska, Poľska, Ukrajiny, Spojených štátov a Austrálie. Jedným z najdôležitejších bodov sympózia bola výmena skúseností, ale aj posilnenie vzájomnej spolupráce zúčastnených inštitúcií. S ohľadom na už existujúcu spoluprácu sa KU v Ružomberku môže tešiť z toho, že už v akademickom roku 2005/2006 sa uskutočnili recipročné výmenné pobyty študentov a učiteľov s KU v Lubline. Na pobyty na University of Notre Dame v USA sa pripravujú ďalší naši dvaja vyučujúci, s KU v Budapešti sa podpísala Socrates/Erasmus bilaterálna dohoda a s KU v Evove sa pripravuje návšteva rektora tejto univerzity v Ružomberku.

Viac informácií je k dispozícii na: www.ku.sk
<http://www.ku.sk/index.php?id=vztahy&id1=navstevyku>

Dr. Dalibor Mikuláš
prorektor KU v Ružomberku pre zahraničné vzťahy a mobility

Kuriér Katolíckej univerzity

Vydáva Katolícka univerzita v Ružomberku

Námestie Andreja Hlinku 60, 034 01 Ružomberok

tel. (fax): 044 / 43 16 150 (207), kurier@ku.sk, www.ku.sk

Redakčná rada: prof. ThDr. Dr. Ľubomír Stanček, PhD., Ing. Radislav Kendera,

doc. ThDr. Jozef Leščinský, PhD., RNDr. Ľubomír Popovič, PhD.,

Mgr. František Stanček, Ing. Martin Kuniak

POZNANIE A DIALÓG, PREDPOKLAD SPOLOČNÉHO PUTOVANIA

Príhovor Mons. Stanislava Stolárika pri príležitosti Veni Sancte na TF KU dňa 30. 9. 2006

Slávnostné Veni Sanctae je na začiatku školského roka nespochybniteľne spoločenskou udalosťou, čo potvrdzuje prítomnosť vzácných hostí a zástupcov akademickej obce. Stále sa však opakuje pripomienka každého nášho úsilia – všetko vo svojom živote chceme konať s pomocou Božou. A teda aj proces vyučovania a formovania seba a prítomnej generácie študentov chceme umocniť tajomným pôsobením Ducha Svätého v našom úsilí. V žiadnom prípade sa neodvolávame na nejakú nereálnu magickú silu, ani nechceme suplovať potrebnú, osobnú snaživosť, ale ako tí, ktorí poznáme dôležitosť účinkovania Ducha Svätého v našom živote a v živote toľkých pred nami, prosíme o Božiu podporu nášho ľudského úsilia. Preto sme sa dnes zišli, aby sme v pokore prosili.

Je veľmi dôležité zotrvať pri úprimnej prosbe, ktorú si netreba zamieňať s opovážlivým spoliehaním sa na suplovanie pôsobenia Ducha Svätého zvlášť v skúšobnom období. Tu je vždy na mieste potrebná vyváženosť spolupráce ľudského úsilia s Duchom Svätým. Len tak možno predísť prípadnému nedorozumeniu, na ktoré poukázal pápež Benedikt XVI. pri návšteve Univerzity v Regensburgu (12.9.2006). Povedal: Univerzita bola veľmi hrdá aj na obidve svoje Teologické fakulty. Bolo jasné, že tieto fakulty, tým, že si kladú otázky, ako možno rozumovo zdôvodniť vieru, konajú prácu, ktorá nevyhnutne patrí k celku vedeckej pospolitosti – universitas scientiarum, aj keď nie všetci dokázali zdieľať vieru, ktorú sa teológovia usilujú pričleniť k spoločnému rozumu. Táto vnútorná súdržnosť vo vesmíre rozumu nebola narušená ani vtedy, keď sa raz objavila správa o tom, ako sa jeden z kolegov vyjadril, že na našej univerzite existuje niečo pozoruhodné: dve fakulty, ktoré sa zaoberajú niečím, čo vôbec neexistuje – Bohom. To, že dokonca aj voči takejto radikálnej skepse je stále potrebné a rozumné hľadať odpovede na otázky súvisiace s Bohom prostredníctvom rozumu a robiť to v súvislosti s odovzdávaním kresťanskej viery, bolo vo vnútri univerzity ako celku nesporné.

Nekonať rozumne odporuje podstate Boha, povedal ďalej Benedikt XVI. a celá jeho prednáška je symfóniou hlbokého filozoficko-teologického prejavu osobného myslenia a zhodnotenia vývoja vzťahu rozumu a viery, ktoré sa tvorilo a formovalo v prostredí helenistickej kultúry, opierajúc sa o biblickú vieru, čo napokon nadobudlo svoj historicky rozhodujúci charakter v Európe. A môžeme to vyjadriť aj opačne: Toto stretnutie, ku ktorému možno prirátáť ešte dedičstvo Ríma, vytvorilo Európu a ostáva základom toho, čo možno právom nazvať Európou. Benedikt XVI. neobišiel ani redukcionistické tendencie v priebehu dejín Európy, čoho dôsledkom sa stalo, že sám človek sa stal zredukovaným, čím sa ochudobnil o odpovede na základné existenciálne otázky, formulované vďaka náboženstvu a etike. Preto pápež konštatoval: teológia patrí na univerzitu a do širo-

kého záberu vedeckého dialógu, nielen ako historická disciplína a jedna z humanitných vied, ale práve ako teológia, ako skúmanie racionality viery.

Tak závažné myšlienky Benedikta XVI., však zostali trochu nepovšimnuté, nakoľko pozornosť sa upriamila na slová ďalšie. Boli to slová byzantského cisára Manuela II. Palaeologosa, ktoré vyriekol v zimnom tábore v Ankare (asi 1391) v rozhovore s učným Peržanom o kresťanstve a islame: Ukáž mi, čo nové priniesol Mohamed a nájdeš iba zlé a nehumánne veci, ako napríklad to, že ti predpísal, aby si vieru, ktorú ti hlásal, šíril mečom. Ďalšie pápežove slová objasňujú kontext zmyslu vyrieknutých slov: Boh nemá záľubu v krvi, a nekonať rozumne odporuje podstate Boha... Kto chce niekoho priviesť k viere, potrebuje byť dobrým rečníkom a správne uvažovať, ale nie násilie a hrozby. Myšlienky, ktoré Benedikt XVI. vyslovil vo svojej prednáške na Univerzite v Regensburgu, boli, ako to nakoniec sám povedal, pozvaním partnerov do dialógu v tomto veľkolepom logose, v tejto šírke rozumu. Neprestajne ju objavovať, stále nanovo, je veľkou úlohou univerzity.

Následná reakcia na pápežove slová, vyňaté z kontextu prednášky ako celku, je nám známa. Dostavili sa nielen vyjadrenia verbálnej nespokojnosti niektorých radikálnych skupín moslimského sveta, ale aj prejavy násilných atakov, ktoré ničili kresťanské objekty a privodili aj smrť rehoľnej sestry. Riaditeľ Tlačového strediska Svätej Stolice, páter Frederico Lombardi, odpovedal všetkým dotknutým: Pápež nemal v úmysle dotknúť sa čítania moslimov, keďže rešpektuje islám a podporuje dialóg s moslimami, a pokračoval: Je vhodné zdôrazniť, že – ako vyplýva z pozorného čítania textu – to, čo Svätému Otcovi leží na srdci, je jasné a radikálne odmietnutie náboženskej motivácie násilia. Úmyslom Svätého Otca zaiste nebolo predostrieť hlbokú štúdiu o džiháde a moslimskom myslení a už vôbec nie uraziť čítania moslimských veriacich. Skôr sa zreteľne ukazuje napomenutie, určené západnej kultúre, aby sa vyvarovala „pohrdania“ Bohom a cynizmu, ktorý považuje výsmech za právo slobody. Jasnou vôľou Svätého Otca je pestovať postoj úcty a dialógu voči iným náboženstvám a kultúram, evidentne aj voči islámu (15.9.2006). Pri nedeľnej modlitbe Anjel Pána v Castel Gandolfo (17.9.2006), vyjadril osobnú ľútosť nad nepochopením slov prednášky v Regensburgu sám Benedikt XVI. Povedal: V tejto chvíli by som rád vyjadril hlbokú ľútosť nad reakciami v niektorých krajinách na určité pasáže z môjho prejavu na Univerzite v Regensburgu, ktoré boli považované za urážku čítania moslimov. Boli v skutočnosti citáciou zo stredovekého textu, ktorý žiadnym spôsobom nevyjadruje moje osobné myšlienky... Dúfam, že to príspeje k upokojeniu srdca a k objasneniu skutočného významu môjho prejavu, ktorý celkovo bol a stále je pozvaním k otvorenému a úprimnému dialógu s veľkým vzájomným rešpektom. Oficiálny postoj Svätej Stolice k danej problematike uzavrieme časťou vyhlásenia štátneho sekretára, kardinála Tarcisia Bertoneho (18.9.2006): Postoj pápeža k islamu je jednoznačne taký, aký je vyjadrený v koncilovom dokumente Nostra aetate: „Cirkev sa s úctou díva i na moslimov, ktorí sa klaňajú jedinému, živému, jestvujúcemu, milosrdnému a všemohúcemu Bohu, Stvoriteľovi neba i zeme, ktorý prehovoril k ľuďom. Jeho ustanoveniam, a to aj skrytým, usilujú sa podrobiť z celého srdca, ako sa podriadil Bohu Abrahám, na ktorého sa islámska viera rada odvoláva. Ježiša síce neuznávajú za Boha, ale ctia si ho ako proroka. Uctievať si aj jeho panenskú matku Máriu a zavše ju aj nábožne vzývajú. Okrem toho očakávajú súdny deň, keď Boh dá odplatu všetkým zmrtvýchvsta-

... pokračovanie na 2. strane

POZNANIE A DIALÓG, ...*... pokračovanie z 1. strany*

lým ľudom. Popritom majú v úcte mravný život a uctievať Boha najmä modlitbou, almužnou a pôstom. Je aj na nás, aby sme vyslovili ľútosť nad nesprávnym pochopením pápežových slov v niektorých kruhoch islámskej komunity. Vyslovujeme nádej, že stretnutie Benedikta XVI. s predstaviteľmi islámu v Castel Gandolfo 25.9.2006, ktoré inicioval pápež, napomôže preklenúť toto nepochopenie a bude znova posilnením vzájomného dialógu a spolupráce. Pápež sa vo svojom príhovore prítomným jasne vyslovil za nutnosť vzájomného dialógu a spolupráce, keď povedal: Kresťania a moslimovia sa musia naučiť pracovať spoločne... je tiež povinnosťou nás, náboženských predstaviteľov a politikov, aby sme ľudí viedli k takémuto konaniu. Benedikt XVI. potvrdil úsilie pokračovať v ceste, po ktorej kráčal Ján Pavol II., čo zdôraznil citovaním slov svojho predchodcu, ktoré povedal mladým v Casablanke v r. 1985: Rešpekt a dialóg vyžadujú obojstrannosť na všetkých úrovniach, predovšetkým, čo sa týka základných slobôd a osobitne náboženskej slobody. Oni pomáhajú pokoju a porozumeniu medzi národmi. Avšak už 27.9.2006 vystúpilo na pôde OSN 56 predstaviteľov islámských krajín s požiadavkou pápežovho ospravedlnenia za citovaný výrok, čím sa kruh vyvolaného problému ešte viac špirálovite uzatvára do seba akoby bez nádeje na jeho preseknutie.

Keď uvažujeme o vzniknutom probléme stretu s islámskou kultúrou, môže sa javiť, že celá problematika nás presahuje a priamo sa nás nedotýka. Nie je tomu celkom tak, všetci sme nejakým spôsobom vtiahnutí do témy, ktorú nastolil Benedikt XVI. na Univerzite v Regensburgu. Zjednodušene povedané, pápež oslovil všetkých na akademickej pôde a zdôraznil dôležitosť dialógu, ktorý je jediným nástrojom vzájomného porozumenia. My na Slovensku, sme sa azda ešte celkom nevysporiadali so zavraždením mladého študenta v závere minulého roka, stále je pre nás zahmlený prípad študentky z nedávnej minulosti. Potrebujeme veľa otvorenosti, úprimnosti a pravdivosti, aby sme boli správne zorientovaní aj v týchto situáciách a v budúcnosti im predchádzali.

Preto dovoľte, vzácní predstavitelia jednotlivých vysokých škôl, ktorí ste prítomní na dnešnej slávnosti Veni Sanctae, ktorí ste tu boli aj v predchádzajúcich rokoch, aby som vám poďakoval za vašu osobnú angažovanosť hľadania cesty vzájomného rešpektovania sa, porozumenia a spolupráce. Ďakujem predstaviteľom spoločenského života na všetkých úrovniach, ktorí sa rovnako usilujú prekonať predovšetkým problémy národnostného charakteru. Ďakujem študentom, ktorí potrebu angažovanosti vzájomného porozumenia a tolerancie považujú za samozrejmu a budujú študentskú vzájomnosť. Univerzita, ako nám v citovanom prejave z Regensburgu položil na srdce pápež Benedikt XVI., je prirodzeným prostredím rozvíjania a posilňovania týchto vzťahov. Chcem poďakovať Ekumenickému spoločenstvu cirkvi a náboženských spoločností na území mesta Košice, ktorému sa v tomto smere podarilo prejsť už značnú spoločnú cestu. Chcem poďakovať všetkým bratom v kňazskej službe, ktorí vo svojich farnostiach a zboroch sú opravdivými tvorcami pokoja a vzájomného porozumenia. Chcem poďakovať všetkým ľuďom dobrej vôle, ktorí ľudskú vzájomnosť povyšujú nad všetky ostatné záujmy.

Dnes, keď stojíme na začiatku nového akademického roka 2006/07 na TF KU, si v liturgickom kalendári pripomíname sv. Hieronyma, známeho výrokom: Neznalosť Písma, je neznalosťou Krista, čo by mohlo povzbudiť všetkých študentov, aby v priebehu práve tohto akademického roka prečítali celé Sväté písmo kvôli lepšiemu poznaniu Krista. V zmysle a duchu dnes uvažovaných slov by som si dovoľil následnú analógiu: ak chceme lepšie a predovšetkým pravdivo poznať Cirkev, pozorne sledujme ohlasovanú náuku Svätého otca a v prípade možných nejasností, znova sledujme ako ich vysvetľuje práve on, ktorý je prvým učiteľom viery v aktuálnom čase. Predsa kto jeho počúva, počúva

Krista, a to nie je zanedbateľné (porov. Lk 10, 16). V tejto chvíli odhaľujeme nádhernú jednotu so slovami sv. Hieronyma, ktoré v doplnení, podľa tradície a v praxi Katolíckej cirkvi, by mohli byť sformulované takto: Kto nespoznáva Písmo a Svätým otcom ohlasovanú náuku, nespoznáva dôvernejšie Krista. Poznať dôvernejšie Krista cez Písmo a Svätým otcom ohlasovanú náuku, povzbudzuje k otvorenému ekumenickému dialógu a k spoločnej kontemplácii Kristovej Tváre so všetkými kresťanmi, a rovnako znamená vyvarovať sa mnohým nejasnostiam a nedorozumeniam aj v medziľudských vzťahoch, čo bude k dobru všetkých. Toto poznanie vždy povzbudzuje k otvorenému dialógu, vzájomnému rešpektovaniu a spolupráci.

Duch Svätý, ktorého vyzývame a prosíme o pomoc, nech nás sprevádza na akademickej pôde na našom spoločnom putovaní v novom akademickom roku i v ďalších rokoch nášho vzájomného spoluputovania.

*Mons. Stanislav Stolárik
košický pomocný biskup*

**MAZŮREK Jaroslav:
Diplomatický a spoločenský protokol –
história, vývoj a súčasnosť
Banská Bystrica, 2003**

Vysokoškolské učebné texty doc. PaedDr. Jaroslava Mazůreka, CSc. predstavujú historický prierez diplomatickým protokolom s akcentom na objasnenie kľúčových pojmov. Autor venuje dostatočný priestor deskripcii diplomacie a jej funkcií vo väzbe na zahraničnú politiku od jej počiatkov až po súčasnosť.

V prvej časti svojej publikácie sa autor zaoberá významom diplomatickej misie, vysvetľuje typy a formy diplomatického zastúpenia a diplomatickej korešpondencie, analyzuje poslanie konzulárnych úradov.

V druhej časti sa autor podujal spracovať problematiku spoločenského protokolu. Detailne rozobral otázky spoločenskej etikety, komunikácie a korešpondencie, kultúrne a asertívne správanie a vystupovanie v rôznych situáciách a pri rozličných príležitostiach.

Publikácia predstavuje obsahovo ucelený súbor poznatkov z oblasti diplomatického protokolu a tiež súborné zhrnutie pravidiel spoločenskej etikety. Skriptá sú preto aktuálnym a dobre využiteľným materiálom nielen pre štúdium, ale i pre spoločenskú prax.

Manažérske prostredie si vyžaduje adekvátne postoje a zvládnutie rolí. Aj vo sfére biznisu je potrebné rešpektovať elementárne regulatívy prosociálneho konania. Pre prípravu budúcich manažérov sú rovnako žiaduce znalosti a zručnosti odbornej povahy, ako aj konformné správanie a dodržiavanie záväzných pravidiel predpisovaných spoločenskými konvenciami.

Pravidlá spoločenského styku vstupujú do života prirodzene, na základe nutnosti a potrieb society so zámerom dorozumieť sa a zároveň si porozumieť. Miera úspešnosti zvládnutia procesu socializácie predurčuje každého jednotlivca k spoločenskej spôsobilosti a v neposlednom rade k efektívnej manažérskej komunikácii. Etiketa v manažérskom styku je prejavom vyspelosti vnútorného vedomia manažéra a odrazom zrelosti jeho osobnosti.

Vysokoškolské učebné texty sú spracované ako ucelený materiál s prehľadným usporiadaním, čo umožňuje sledovanie ústrednej myšlienky. Dovoľujú čitateľovi nahliadnúť do sféry diplomacie a zároveň poskytujú rady pre úspešné zvládnutie každodenných situácií.

*PhDr. Eva DIRGOVÁ
Katedra spoločenských vied a sociálnej náuky
Cirkvi PF KU v Poprade*

„VYUŽIŤ SCHOPNOSTI“

Príhovor na začiatok akademického roku 2006/2007 na KU
v Ružomberku, 20.9.2006

doc. PhDr. Peter Volek, PhD., m. prof. KU

Excelencie, magnificencia, spektability, akademickí hodnostári, pedagógovia, študenti, zamestnanci, milá akademická obec, milí hostia.

Začína sa 7. ročník existencie Katolíckej univerzity v Ružomberku, ktorej predchádzala Katecheticko-pedagogická fakulta v Ružomberku. Každý člen akademickkej obce má nejaké predstavy, očakávania, plány. Niektorí si podali žiadosť o grantovú úlohu a s napätím očakávajú, či ju získajú. Študenti, najmä prváci, sú zvedaví na vyučujúcich, priestory, podmienky.

Naše očakávania sa môžu najlepšie splniť za predpokladu, že sa budeme čo najlepšie snažiť využiť svoje schopnosti na dosiahnutie stanovených cieľov. Tieto majú byť v súlade s cieľmi katolíckej univerzity, iba tak môžu byť najhodnotnejšie uskutočnené.

Katolícke univerzity sa stali kolískou univerzít, veď prvé z nich, ako Bolognu, Paríž, Oxford, zakladala Katolícka cirkev. Už pápež Alexander IV. v liste Parížskej univerzite z roku 1255 stanovil vznešené ciele pre katolícku univerzitu, ktoré sú aj dnes aktuálne, a spomína ich aj apoštolská konštitúcia *Ex corde Ecclesiae* Jána Pavla II.: „V zmysle svojho poslania sa univerzita ako *Universitas magistrorum et scholarium* venuje výskumu, učeniu a vzdelávaniu študujúcich, ktorí sú s učiteľmi spojení v rovnakej láske k vede.“ (ECE, 1) Tieto úlohy sa majú uskutočňovať vo svetle katolíckej viery a majú slúžiť Božiemu ľudu i celému ľudstvu na ceste k ich transcendentálnemu cieľu (ECE 13). Výskum, učenie a vzdelávanie sa podarí dobre sklbiť len vtedy, ak sa na to vytvorí dostatočné materiálne podmienky, ak budú na rozhodujúcich miestach odborne i ľudsky kvalitní ľudia, ak sa vytvorí správna štruktúra či model univerzity a ak sa do jej činnosti zapojí každý na svojom úseku s čo najväčším nasadením. Katolícka univerzita v Ružomberku bola zriadená dekrétom Konferencie biskupov Slovenska ako aj zákonom SNR. Preto jej činnosť je usmernená štátnymi aj cirkevnými predpismi a zákonmi. Zo štátneho hľadiska je najvyšším zákonom pre jej chod zákon o vysokých školách č. 131 Z. z. z roku 2002. Z cirkevného hľadiska je pre ňu určujúcim predpisom apoštolská konštitúcia pápeža Jána Pavla II. *Ex corde Ecclesiae* z roku 1990, pričom pre jej Teologickú fakultu sú záväzné predpisy apoštolskej konštitúcie pápeža Jána Pavla II. *Sapientia christiana* z roku 1979.

Zákon o vysokých školách č. 131 Z. z. z roku 2002 veľmi vyzdvihuje vedeckú činnosť univerzít, ba podľa jej hodnotenia sa majú univerzity a vysoké školy na Slovensku rozdeliť na výskumné univerzity, univerzity a vysoké školy neuniverzitného typu. Toto hodnotenie neobíde ani našu univerzitu. Okrem toho čaká Katolícku univerzitu v Ružomberku aj medzinárodná evaluácia, ktorej príprava sa už začala. Preto sa musíme na tieto úlohy svedomite pripraviť a už teraz naň zamerať svoje úsilie, aby sme v nich obstáli čo najlepšie, aby sme svojmu názvu zodpovedali aj vedeckou činnosťou. Význam vedy na katolíckych univerzitách vyzdvihuje aj deklarácia Druhého vatikánskeho koncilu o katolíckej výchove *Gravissimum educationis*: „Na katolíckych univerzitách a fakultách sa majú čo najviac napomáhať inštitúty, ktoré slúžia predovšetkým rozvoju vedeckého bádania, pretože veda napreduje najmä vďaka odborným výskumom vyššej vedeckej hodnoty.“ (GE, 10). V tejto súvislosti by som chcel venovať pozornosť kvalite vedeckého bádania. Na to, aby sme mohli vykonávať kvalitnú vedeckú činnosť na univerzite, treba dobre rozvíjať jej infraštruktúru, najmä knižnice a informačné technológie, laboratóriá, centrá excelentnosti, plánovať a získavať domáce i zahraničné vedecké projekty, vychovávať doktorov, zvyšovať kvalifikačný rast, organizovať medzinárodné konferencie, zlepšovať publikačnú činnosť, najmä v karentovaných časopisoch a vo svetových jazykoch. Katolícka univerzita v Ružomberku síce rastie

v získaných akreditačných stupňoch doktorandského štúdia a vedeckej činnosti, ale tento rast celkom nezodpovedá rastu počtu študentov. V tomto by mala nastať väčšia vyváženosť. Pre celú činnosť univerzity má nesmierny význam jej celková koncepcia. Treba si stanoviť určité ciele a prostriedky na ich dosiahnutie, ktoré je vhodné určiť na základe širšej diskusie akademickej obce a potom treba sledovať ich napĺňanie a neustálu aktualizáciu.

Kardinál Grocholewski pri otvorení univerzitného kampusu v Lugane vo Švajčiarsku v roku 2002 spomenul dva hlavné modely európskych univerzít s ich kladmi aj zápormi, stredovekú univerzitu a univerzitu pruského typu, ktorú navrhol Humboldt. Stredoveká univerzita používala latinčinu, centrálnu úlohu mala teologická fakulta a viedla ju spravídla cirkevná autorita. Jej hlavnou úlohou bola intelektuálna formácia, hľadanie pravdy a dobra. Moderná pruská univerzita bola plodom absolutistického osvietenstva. Predstavovala laicizáciu stredovekej univerzity. Miesto teológie pri vedení skúmania prevzal rozum, pričom hľadanie pravdy a dobra zostalo. Okrem humanitných univerzít zaviedol Humboldt aj technické univerzity. Stredoveká univerzita menej skúmala metodológiu vied, veď prírodné vedy sa začali od filozofie oddeľovať až v novoveku. V osvietenskej univerzite zas všetko bolo podriadené absolutistickým záujmom štátnej moci. K týmto dvom hlavným typom európskych univerzít možno ešte priradiť tretí, britský, kde dnes v jeho hlavných centrách v Oxforde a Cambridgi majú jednotlivé kolégiá veľkú autonómiu, kde však takisto majú silnú autoritu prírodné vedy a technika. Ale toto je už silný trend aj amerických univerzít a ratingových hodnotení svetových univerzít, kde prím hrá kvalita prírodných vied a techniky, pričom etické hodnotenie vedeckej činnosti ustupuje do úzadia. Katolícka univerzita by si mala vziať príklad z dôrazu na podporu a kvalitu vedy, ale nemala by strácať zo zreteľa etické aspekty. Pred týmto varuje aj dokument Druhého vatikánskeho koncilu *Gaudium et Spes* o pôsobení kresťanov vo svete: „Bezpochyby dnešný prírodovedecký a technický pokrok, ktorého metóda je neschopná preniknúť až k podstate vecí, môže napomáhať určitý fenomenalizmus a agnosticizmus, ak sa výskumné metódy uplatňované v týchto odboroch neprávom pokladajú za najvyššie meradlo hľadania každej pravdy.“ (GS, 56)

Katolícka univerzita by si mala všímať aj trendy v kultúre a má podporovať tie smery v nej, ktoré slúžia rozvoju jednotlivca ako aj celých skupín a národov (ECE, 45). Pod kultúrou možno chápať všetko to, čo človek vytvorí a čím rozvíja svoje vlohy. Moderná kultúra má viacero črt, napríklad kritický prínos exaktných vied, rozbor ľudskej činnosti psychológiou, chápanie tvorby človeka v dejinách históriou, vplyv masmédií na vytváranie masovej kultúry (GS, 52). Pravá a autentická kultúra má viesť „k celkovej dokonalosti ľudskej osobnosti, k dobru pospolitosti i celej ľudskej spoločnosti“ (GS, 59). V dnešnej dobe krízy kultúry a hrozby násilného stretu kultúr by mala udávať katolícka univerzita trend pravej kultúry ako aj vzájomného dialógu ľudí rozličných kultúr.

Katolícka univerzita sa má usilovať o dialóg medzi rozumom a vierou a o integráciu poznania (ECE, 16-17, 46). Toto sa na našej katolíckej univerzite uskutočňuje v rámci spoločného základu a cez fakultné semináre. K spoločnému základu patria aj sústreďenia zo spirituality, ktoré sa snažia sprostredkovať duchovnú, morálnu formáciu študentov. Tieto budú mať teraz aj formu misií. Katolícka univerzita môže byť užitočná aj v ekumenickom dialógu, čo sa už uskutočňuje aj na našej univerzite. Katolícka univerzita má vzdelávať mužov a ženy formovaných kresťanskými zásadami, ako aj riešiť naliehavé problémy súčasnej doby (ECE, 31-32). Samotná vedecká a vzdelávacia činnosť má podporovať celkovú formáciu študentov, čo v sebe zahŕňa aj výchovný aspekt. „Pri plnení všetkých výchovných požiadaviek treba mať vždy na zreteli jednotnosť a celistvosť ľudskej osobnosti, aby sa tak zachovala a upevnila jej harmónia a rovnováha.“ (Dekrét II. Vatikánskeho koncilu *Apostolicam actuositatem*, 29) K formácii kresťanskými zásadami prispieva veľmi účinnou pomocou

... pokračovanie na ďalšej strane

Univerzitné pastoračné centrum, formáciou sústreďeniami zo spirituality, ako aj inou duchovnou starostlivosťou. K nej prispievajú aj samotní vyučujúci, svojou náukou, ako aj príkladom života (ECE, VN, čl. 6).

K tejto formácii môže prispieť celá akademická obec lepším vzájomným dialógom, ochotným počúvaním názorov druhého, trpezlivosťou a úprimnosťou. Určité rozdielne názory na smerovanie univerzity alebo fakúlt sa objavili aj inde, napríklad na katolíckej univerzite Notre Dame v USA. Tam im pomohlo, keď o tom usporiadali konferenciu, z ktorej vydali aj zborník. Takto sa niektoré súkromné názory stali verejnými, prístupné verejnej kontrole.

Čo sa týka samotného vzdelávania, je potrebné používať súčasné vysokoškolské pedagogické metódy. Viacerí členovia akademickej obce absolvovali školenia doma aj v zahraničí v jednotlivých aktuálnych metódach a trendoch, či už v spôsobe prípravy kurikul, prednášok a cvičení, hodnotenia, používania moderných metód, ako je e-learning či prezentácia. Vo svete už prebiehajú diskusie, ako tieto moderné metódy vyučovania využiť nielen v prírodných a technických vedách, ale aj v humanitných a spoločenských vedách. Azda by bolo vhodné vytvoriť aj na našej Katolíckej univerzite v Ružomberku pracovisko, ktoré by sa špeciálne venovalo metodike vysokoškolského vzdelávania. Popredné svetové univerzity už majú takéto pracoviská. Tie sa potom venujú aj systému určenia a sledovania kontroly kvality vysokoškolského výskumu a vzdelávania. Veď aj rating 500 najlepších univerzít na svete vytvorilo takéto pracovisko Univerzity v Šanghaji. Jedným z cieľom vyučovania má byť prenášanie najnovších výsledkov z výskumu do vyučovania, a zároveň spôsobom, ktorý bude najviac efektívny. Avšak sledovanie a hodnotenie kvality vedy a vzdelávania podľa určitých metód nemá byť jedinou úlohou katolíckej univerzity.

Veľmi pekné myšlienky o charaktere katolíckej univerzity prináša Mark W. Roche, dekan fakulty humanitných vied na katolíckej Univerzite Notre Dame, najkvalitnejšej katolíckej univerzite v USA, s ktorou sme už nadviazali mnohé styky: Na katolíckej univerzite sa modlitba a liturgia stáva centrálnou skúsenosťou študentov. Štúdium teológie nie je iba štúdium náboženských javov, ale viera hľadajúca pochopenie. Štúdium dejín a klasických jazykov nie je iba učenie sa o minulosti, ale učenie sa z minulosti. Získavanie kvantitatívnych nástrojov pre sociálne vedy nie je iba formálnym cvičením s matematickými modelmi, ale sú to nástroje na získavanie odpovedí zo zložitých sociálnych situácií. Viera nemá byť oddelená od osnov a vzdelávania, ale má byť do nich plne integrovaná. Takisto sa má prejavovať v jej výskumnej činnosti. V dnešnom svete sa prejavujú účinky moderného sekulárneho princípu verum-factum, ktorý ako prvý popísal Giambattista Vico v 17. storočí. Podľa tohto princípu len to, čo je vytvorené človekom, má pravdu a hodnotu. Tento princíp však popiera každú transcenciu a myšlienku na Boha. Jeho dôsledkom je relativizmus v kultúre a etike. Naopak, katolícka tradícia, ktorá vyzdvihuje rozumové schopnosti v možnosti poznania Boha z prírody, vyzdvihuje aj každého človeka chápaného ako stvoreného na obraz Boží. Zároveň vyzdvihuje aj morálny poriadok, ktorý nie je vytvorený človekom, ale objavený ako nemenný prirodzený zákon vložený Bohom človeku a dá sa spoznať aj samotným rozumom. Takisto táto tradícia umožňuje objavovať a skúmať svet ako zrkadlo Boha, čo dáva nové svetlo skúmaniu prírodných vied. Umenie nemusí len reprodukovat skutočný svet, ale môže nás aj inšpirovať k novému, lepšiemu svetu.

Ako môžu využiť študenti svoje schopnosti a šance, ktoré sa im ponúkajú? Veľká šanca sa im núka v študijných pobytoch v zahraničí, na ktorú sa im treba pripraviť dobrou jazykovou prípravou a starostlivým sledovaním ponúk a pripravovaním projektov. Medzi nimi sú významné ponuky z grantov Socrates/Erasmus, ale aj z ďalších grantov, ktoré ponúkajú šance na študentské mobility. Štúdium svetových jazykov je nevyhnutné aj pre samotné vzdelávanie, pretože v slovenčine nebude dostatok zdrojov a prameňov k štúdiu. Pritom môžu využívať aj elektro-

nické zdroje informácií, najmä časopisov. Študenti si majú osvojiť vedomosti a zručnosti, aby boli schopní nájsť si svoje miesto na pracovnom trhu. K tomu potrebujú aj schopnosť klásť otázky tak, aby ich odpoveď mohla prehĺbiť ich poznatky, aby sa dokázali orientovať v záplave informácií. Na to potrebujú nadobudnúť zručnosti vo vyhľadávaní informácií a v ich správnom spracovaní. Milí študenti, využite svoje schopnosti a talenty a pustite sa do hľadania pravdy. To je prvok katolíckej univerzity, ktorý ju spája so všetkými univerzitami (ECE, 1). „Všetci ľudia túžia od prirodzenosti po poznání.“ Týmito slovami začína Aristoteles svoju Metafyziku. V tejto túžbe po poznání je skrytá túžba po pravde. „Kto hľadá pravdu, hľadá Boha, či mu je to zrejmé alebo nie,“ hovorí sv. Edita Steinová, filozofka, mučeníčka, spolupatrička Európy. Túžba hľadať pravdu nás môže spájať aj s ľudmi iných názorov, iných vierovyznaní, iných svetonázorov, a zároveň nás ženie poznávať hlbšie dôvody a princípy vlastného svetonázoru, vlastnej viery, vlastnej cirkvi. Práve táto túžba poznávať ženie ľudstvo v jeho dejinách v stále hlbšom odkrývaní pravdy, v stále dokonalejšom vytváraní nástrojov na využitie prírody a jej darov. Toto sa však má udiať v prospech človeka, v prospech jednotlivca i spoločného dobra. Milí študenti, potrebujete vyrásť v kritické a autonómne bytosti, ktoré si budú vedieť vytvoriť vlastný názor, ktoré budú vedieť pomenovať problémy v spoločnosti a hľadať ich riešenia. Pritom sa nechajte inšpirovať aj svetlom katolíckej viery, ktorá môže osvetliť chodníky vašej životnej cesty ako aj cesty vášho intelektuálneho napredovania. Milí študenti a pedagógovia, usilujte sa hľadať v týchto dvoch prúdoch rozumu a viery, ktoré nemajú byť strnulé ako koľaje, ale ktoré sa majú rozširovať a navzájom ovplyvňovať. Tým sa môžu naplniť vaše schopnosti a priniesť vám, spoločnosti i Cirkvi veľa úžitku a spokojnosti.

Predstavujeme Vám Inštitút manažmentu a cestovného ruchu v Poprade

Inštitút manažmentu a cestovného ruchu v Poprade je Detašovaným pracoviskom PF KU v Ružomberku. Sídli v zrekonštruovanej budove bývalého gymnázia v centre mesta na Popradskom nábreží. Pre svojich študentov ponúka akreditované štúdium v študijnom programe 3. 3. 15. manažment na prvom – bakalárskom i druhom – magisterskom stupni štúdia. Poslucháči majú možnosť študovať tak v dennej, ako aj v externej forme štúdia.

V júni tohto roku sa po úspešnom absolvovaní štátnych záverečných skúšok už po druhý krát uskutočnili slávnostné promócie 67-ich absolventov bakalárskeho stupňa štúdia študijného programu manažment. Absolventi nájdu uplatnenie ako manažéri malých a stredných podnikov a na strednom manažmente veľkých podnikov.

V akademickom roku 2006/07 inštitút privíta v 1. ročníku 146 študentov dennej formy a 131 študentov externej formy štúdia. Zároveň v tomto akademickom roku ukončia svoje štúdium prví absolventi magisterského stupňa štúdia. Externé štúdium akreditovaného študijného programu manažment sa v akademickom roku 2006/07 po prvý krát otvára aj v Dolnom Kubíne a taktiež je možné externe študovať aj v Starej Ľubovni.

Inštitút manažmentu a cestovného ruchu ponúka svojim študentom kvalitné štúdium atraktívneho študijného odboru obohatené o teologický rozmer. Na popradskom pracovisku sa študenti vyučujú v učebniach, vybavených modernou výpočtovou technikou. V priestoroch inštitútu je knižnica, kde si študenti nájdu potrebnú odbornú literatúru.

Snahou vedenia inštitútu je príprava odborníkov pre manažérske prostredie, ktorí budú disponovať odbornými znalosťami a zručnosťami a do sféry biznisu vnesú prvky proso- ciálneho konania.

PhDr. Eva Dirgová, KU Poprad

Laudáció pri udelení „Veľkej medaily KU“ pánu prelátovi, Mons. ThDr. Antonovi Harčarovi (Košice, Veľká aula TF KU, 30. septembra 2006)

Keď pred niekoľkými rokmi, v roku 2003 vyšla vo vydavateľstve Lúč, kniha dr. Antona Harčara „Žil som v Košiciach“ bolo to pre jedných prekvapenie a pre iných zadosťučinenie. Pre jedných, a myslíme tu na mladšie generácie kňazov a laikov košickej arcidiecézy, to bolo prekvapenie, pretože si zavše myslíme, že veľké osobnosti sa rodia, rastú a žijú niekde inde, len nie u nás doma, v našom slovenskom kraji. Pre tých druhých, starších od nás a nielen Košičanov bola táto Harčarova biografická napísaná veľkolepým a strhujúcim spôsobom zadosťučinením, že tento východoslovenský kraj, tento náš Šariš, Zemplín, Abov či Gemernám z Božej milosti a pre katolícku tradíciu rodín, mužov a žien, čo tu žili a žijú, vedia dať a stále dávajú dostatok osobností, ktoré svojou prácou a životom ďaleko presahujú rámec svojho rodiska i pracoviska.

V živote dr. Antona Harčara sa stretli nielen storočia, ale aj svety – myšlienkové, kultúrne, svetonázorové a ideové kontexty, ktoré vytvorili ohromnú kulisu pre jeho kňazský, ale aj ľudský a profesionálny život. Sám o tom napísal: „Dvadsiate storočie zaujíma v ľudských dejinách mimoriadne postavenie. Zahŕňa v sebe dve najstrašnejšie vojny, najstrašnejšie zbrane, najneľudskejšie správanie sa politických systémov. Patrím k pokoleniu, ktorému pripadlo žiť v tomto mimoriadnom storočí a prežiť ho takmer celé. Keď mi bolo veľmi zle, utešoval som seba a iných výrokom: Narodili sme sa v nevhodnom čase. Ale teraz na konci honosného storočia, keď sa pozerám pri svetle viery za seba, prichodí mi opraviť malomyseľnosť na obdiv ponuke, ktorú Pán časov poskytol najmä svojim verným, uskutočňovať svoje zámery s ľuďmi.“

Dr. Harčar sa narodil v Šarišských Močidlňanoch 6. januára 1914, v roku, keď vypukla 1. svetová vojna v mnohopočetnej rodine, v dobe, keď sa výrazným spôsobom hlásia v celej Európe a na území budúceho Československa nové časy a na východe dnešného Slovenska k slovu aj samotní Slováci. To platí aj pre prostredie, z ktorého dr. Harčar vyšiel, pretože jeho ujo Štefan Onderčo, rovnako ako jeho strýko generálny vikár košickej diecézy Štefan Harčar, či František Majoch, bertotovský farár zavraždený neskôr počas vpádu maďarských bolševických vojsk vedených Belom Kúnom v roku 1919 alebo široký farár a neskorší biskup Jozef Čársky patrili ku špičke slovenských uvedomelých kňazov.

V roku 1924 nastúpil na stredoškolské štúdium do Košíc, v roku 1932 do prvého ročníka košického biskupského seminára. V roku 1933 je poslaný so spolužiakmi Jánom Švecom a Pavlom Berzanóczyom na štúdiá do Rakúskeho Insbrucku, kde v roku 1938 obhájil doktorát z teológie a bol vysvätený za kňaza. V roku 1939, po návrate zo štúdií, nastupuje na miesto profesora biblických vied v košickom biskupskom seminári, kde pôsobí až do jeho zániku z nariadenia komunistickej moci v roku 1950. Vtedy sa začína aj jeho dlhoročná a pre Slovákov a ich snaženia v Košiciach zásadná spolupráca so Slovenským katolíckym kruhom na legendárnej Alžbetinej ulici 14. ktorá je završená založením vydavateľského družstva a časopisu pre kresťanskú kultúru VERBUM v novembri 1946 spolu s takými vynikajúcimi činovníkmi spomedzi slovenských kňazov a dejateľov, akými boli Janko Silan, Kúttnik-Šmálov, L. Hanus, Ján Švec-Slavkovian, V. Fronc, M. Potemra, V. Jankovič, A. Sopko, A. Botek, Banský atď.

Tieto ustanovizne prežili až podnes a stali sa počas rokov zachovnými slovenskými, národnými a katolíckymi ustanovizňami, pričom osobnosť dr. Harčara zohrala v týchto okolnostiach, aj v rámci košickej diecézy rozhodujúcu úlohu.

Po prechode frontu je dr. Harčar chvíľu poslancom novovzniknutej Slovenskej národnej rady, ale po nástupe komunistov k moci vo februári 1948 sa znova všetko mení. Dr. Harčar je komunistickými úradmi politicky obviňovaný a prenasledovaný. Niekoľko mesiacov je zatvorený v Močenku a Leopoldove. V roku 1951 sa stáva správcom farnosti v Lipovciach a neskôr v Nižnom

Slavkove, vo Veľkej Lodine a v Nováčanoch. Od roku 1956 je predsedom diecézneho súdu. V roku 1980 sa konečne vracia do svojich Košíc.

Po roku 1989 sa pokúša úspešne vzkriesiť to, čo kedysi pred rokmi sám zakladal. Postupne obnovuje činnosť SKK a Verbumu a podieľa sa významnou mierou na obnovení cirkevných pomerov v diecéze. V roku 1992 sv. Stolica ocenila jeho celoživotnú prácu a sv. Otec Ján Pavol II. menoval dr. Harčara, pápežským prelátom.

V máji 1996 sa ešte stáva Veľprepoštom košických kánovníkov, ale v roku 1997 končí aj s touto funkciou a odchádza na odpočinok.

Čo dodať záverom? My všetci, ktorí sa tak trochu pokúšame kráčať v harčarovských, hanusovských, čárskeho a iných šľapajách, stretávame drobnú postavu pána doktora Harčara stratenú v uliciach týchto dnešných Košíc. A s úctou sa za ním obzrieme, keď nás míňa. S naozajstnou úctou, ktorú nezmyje čas. Niekedy nám zvykne sebevlastným spôsobom pripomenúť, či sa tak snažíme žiť a pracovať, ako jeho generácia. Budovať Cirkev a vlasť. Je možné, že to podobne ako on kedysi ešte nevieme dosť dobre posúdiť, ale rozumieme jeho otázke. A chceme mu povedať, že sa budeme snažiť aspoň tak, ako to robil on. Pretože je nám naozajstným vzorom Jedného vážneho kňazského, učiteľského a ľudského životného príkladu a nasledovania.

Pán profesor a pán prelát – ďakujeme.

Na základe uvedených skutočností Vedecká rada TF KU v Košiciach rozhodla na svojom zasadaní poslať Katolíckej univerzite v Ružomberku návrh udeliť pánu profesorovi, pápežskému prelátovi, Mons. ThDr. Antonovi Harčarovi ocenenie – Veľká medaila KU v Ružomberku.

*doc. ThDr. Jozef Leščinský, PhD.
vedúci Katedry biblických vied TF KU*

**Laudácio pri udelení „Veľkej medaily KU“
prof. Márii Spoločníckovej
(Košice, Veľká aula TF KU, 30. septembra 2006)**

Prof. Mária Spoločníková je akademická maliarka, ktorá celý svoj tvorivý život zasvätila náročnej práci reštaurátorky. Svojím profesionálnym pôsobením presiahla hranice regiónu i Slovenska a stala sa uznávanou odborníčkou európskeho formátu.

Záchrane výtvarných skvostov hlavne sakrálneho umenia sa venuje už vyše 55 rokov. Ako jedna z prvých dvoch absolventiek Vysokej školy výtvarných umení v Bratislave sa zapísala do dejín moderného reštaurátorského umenia na Slovensku. Medzi prvé pamiatky ktoré zachránila patrila vojnou zničený súbor gotických obrazov hlavného a bočných oltárov Dómu sv. Alžbety tu v Košiciach.

Prof. Mária Spoločníková mala odmlada optimálne predpoklady práve na prácu, v ktorej sa nevyhnutná odbornosť spája so zameraním osobnosti, inými slovami to, čo som u pani profesorky stále obdivoval: ako spojila svoj svet viery a osobnej spirituality so svetom umenia, a ako sa tieto dva svety v jej živote navzájom obohacovali.

V príprave na jej povolanie zanechalo u maliarky nemalý vplyv štúdií na uršulínskom gymnáziu v Košiciach, na Vysokej škole výtvarných umení v Bratislave – odbor reštaurovanie u prof. Karla Veselého, ako aj u profesorov dejín umenia Karlovej univerzity v Prahe či vplyv odborníkov zo Spoločnosti Ježišovej (Valér Aurel Zavorský SJ). Z toho všetkého rezultoval hlboký vzťah k sakrálnemu umeniu nielen ako k umeleckohistorickým artefaktom, ale aj ako k závažným súčasťam liturgického života. V tomto smere sa mimoriadne osvedčila univerzalita prof. Márie Spoločníckovej, jej schopnosť zhodnotenia postupu reštaurátorských prác aj z náboženských, umeleckohistorických a širších kultúrnohistorických hľadísk.

O jej precízosti v práci, o jej „tichom dialógu“ so svojimi dielami, ktoré reštaurovala dali by sa písať štúdie, za všetky spomeniem konštatovanie vynikajúceho znalca umenia prof. Ladislava Hanusa pred prof. Máriou Spoločníkovou reštaurovanými tabuľovými obrazmi oltára Korunovania v katedrále sv. Martina v Spišskej Kapitule: „Nevšedná kultúra - étos práce odrývajúca krásu a cez ňu povznesenie mysle...“ A druhý výrok je rovnako od znalca kultúrneho umenia pána dekana Štefana Kluberta, ktorý pre záchranu umeleckých diel v chráme sv. Jakuba v Levoči i za pomoci pani prof. Spoločníckovej urobil vo svojom čase nadsť ľudsky mnohé, porovnávajúc prácu viacerých reštaurátorov od známych majstrov Koterbovcov, o diele pani profesorky povedal toto: „Čo vyšlo z pod jej rúk je bez chyby...má známku najvyššej kvality, a je to pre jej tvorbu samozrejme. Jej svätci a svätice sú časťou jej života...“ Dôverný dialóg, pred ktorým sa dnes s úctou skláňame.

A túto pravdu môžem potvrdiť i z osobnej skúsenosti práce pani profesorky v Spišskej Kapitule, kde som niekoľko rokov zblízka mohol pozorovať jej prácu a kde sme spolu už z večnosti na nás hľadiacimi prof. Hanusom i Mons. Jankom Magom strávili veľa krásnych chvíľ v diskusiách hanusovských „rozpráv o kultúre“. Už aj pre tieto kontakty so Spišskou Kapitulou sa ako logický dôsledok ukázalo po roku 1990 jej miesto profesorky na katedre sakrálneho umenia na Teologickom inštitúte v Spišskej Kapitule, kde novej generácii kňazov našej východnej cirkevnej provincie odovzdáva svoje bohaté skúsenosti.

Medzi Spoločníckovej najdôležitejšie výsledky patrí reštaurovanie gotických tabuľových malieb hlavného oltára Dómu sv. Alžbety v Košiciach, tabuľových malieb oltára Korunovania v katedrále sv. Martina v Spišskej Kapitule, vzácnej drevorezby Madona z Lomničky, ruskinovskej Madony, drevorezieb Majstra Pavla z Levoče alebo kalvárie víťazného oblúka a oltárov Baziliky sv. Egídia v Bardejove. Mnohé ďalšie diela reštaurované pani prof. Máriou Spoločníkovou pochádzajú z lokalít celého Slovenska (Lipany, Banská Bystrica, Spišské Podhradie, Spišská Kapitula, Sliac, Kežmarok), ale i z depozitárov Východoslovenskej galé-

rie v Košiciach, Galérie mesta Bratislavy a Slovenskej národnej galérie.

Bohatá je aj teoretická práca reštaurátorky. Jej bibliografia zahŕňa desiatky štúdií v odborných periodikách a publikáciách, v ktorých zhodnocuje stav umeleckých pamiatok v rôznych regiónoch Slovenska, priebeh ich reštaurovania, ale aj širšie súvislosti ich spoločenského uplatnenia a poslania sakrálneho umenia vôbec. Pri odborných publikáciách nemožno nespomenúť nezastupiteľné miesto cteného manžela pani profesorky, dnes už nebohého pána Ing. Ludovíta Spoločníka s jeho precíznou dokumentáciou.

Prof. Mária Spoločníková pracovala pre Východoslovenskú galériu, Slovenskú národnú galériu, Východoslovenské múzeum a ďalšie významné inštitúcie doma i v zahraničí. Rukami tej-

to umelkyne prešli zreštaurované diela Majstra Pavla z Levoče z Banskej Bystrice, z košického Dómu, zo Spišskej Kapituly, z Bardejova, zo Slovenskej národnej galérie a ďalších. Prof. Mária Spoločníková zreštaurovala okolo 100 plastík a viac než 100 gotických tabuľových malieb.

Diela z reštaurátorských aktivít prof. Márie Spoločníckovej v prinavrátenej kráse plnia svoju funkciu v našich chrámoch a neraz reprezentujú vysokú úroveň nášho sakrálneho umenia doma i v zahraničí.

Ctená pani profesorka, vzácna naša jubilantka, sme radi, že dnes prišla chvíľa aspoň skromného „pozemského“ ocenenia na pôde Katolíckej univerzity v Ružomberku. To väčšie ocenenie – bez ohraničenia času nech Vám raz pripraví Pán a Darca Vášho života i Vášho povolania. Veríme v duchu kréda v spoločenstvo svätých, a tak i v stretnutie s tými, ktorí ľudsky i duchovne tvorili roky skvelé zázemie pre možnosť Vašej tvorby – hlavne Vaša nebohá mamička a už spomínaný pán manžel Ludovít.

Na základe uvedených skutočností Vedecká rada Teologickej fakulty v Košiciach rozhodla na svojom zasadaní podať návrh, udeliť pani akademickému maliarku Márii Spoločníckovej ocenenie „Veľká medaila Katolíckej univerzity v Ružomberku“.

*Mons. prof. ThDr. Jozef Jarab, PhD.
rektor Kňazského seminára biskupa J. Vojtaššáka*

Medzinárodné sympóziu katolíckych univerzít strednej a východnej Európy 2007 za účasti University of Notre Dame, South Bend, Ind. na pôde KU v Ružomberku

Katolícka univerzita v Ružomberku je organizátorom štvrtého medzinárodného sympózia katolíckych univerzít strednej a východnej Európy, ktoré sa uskutoční v máji 2007 v Ružomberku. V septembri roku 2008 bude v spolupráci s mestom Ružomberok organizovať Svetový kongres Spoločnosti vied a umení so sídlom vo Washingtone v meste Ružomberok. Po desiatich rokoch sa takéto podujatie opäť uskutoční na území Slovenska. Aj toto sú niektoré z konzekvencií posledných dvoch zahraničných ciest vedenia KU v Ružomberku.

Zahraničná pracovná cesta do Českej republiky koncom júna 2006 bola spojená s účasťou prof. Borisa Banáryho – rektora KU a PhDr. Dalibora Mikuláša – prorektora KU pre zahraničné vzťahy a mobility na Svetovom kongrese Spoločnosti vied a umení so sídlom vo Washingtone, na ktorom sa zúčastnili okrem prezidenta ČR Václava Klauza, veľvyslancov USA, Kanady, ČR, SR aj mnohí akademickí pracovníci spomenutých krajín. Rektor KU vystúpil na podujatí s prednáškou a spolu s oficiálnymi zástupcami SVU prerokoval prípravu ďalšieho SVU kongresu, ktorý sa uskutoční v septembri 2008 v Ružomberku.

Zahraničná pracovná cesta do Spojených štátov sa uskutočnila na základe akademickej spolupráce s vysokoškolskými inštitúciami v Spojených štátoch amerických a ako recipročná odozva návštevy delegácie z Winona State University, Minnesota, ktorá sa uskutočnila v mesiaci február 2006 na pôde KU v Ružomberku. KU bola zastúpená týmito akademickými funkcionármi: prof. Boris Banáry – rektor KU, PhDr. Dalibor Mikuláš – prorektor KU pre zahraničné vzťahy a mobility, doc. Peter Zubko – riaditeľ Historického ústavu KU a PaedDr. Štefan Kucík – sekretár HÚ KU.

Rektor KU s riaditeľom HÚ KU v areáli Notre Dame University

Program celej pracovnej cesty pozostával z návštevy nasledovných univerzít ako aj ďalších inštitúcií perspektívnych pre ďalší rozvoj zahraničných vzťahov KU v Ružomberku:

- University of Notre Dame, South Bend, Ind.; Nanovic Institute for European Studies
- Winona State University, Minnesota
- Minnesota State University, Minneapolis, Minnesota; Immigration Research Centre

Rektor KU s rektorom St. Mary's University, Winona v univerzitnom kostole

- St. Mary University, Winona, Minnesota
- Rochester College, RCTC, and Mayo Clinic, Rochester, Minnesota
- National Czech and Slovak Museum, Cedar Rapids, Iowa
- Society of Arts and Sciences, Washington /konferenčný hovor/

Spoločné rokovania s Robertom Nanovicom a prof. McAdamsom na Notre Dame University

Zahraničná pracovná cesta reflektovala predovšetkým možnosť vedeckovýskumnej transatlantickej spolupráce, ako aj možnosti študentských a učiteľských mobilít. Pre výraznú odlišnosť univerzitného prostredia USA a Slovenska sa preferuje spolupráca vedeckovýskumných pracovníkov a príprava krátkodobých pobytov študentov na oboch stranách, predovšetkým počas letného obdobia v mesiacoch júl a august, príp. september, kedy sú kapacity univerzity uvoľnené a dostupné. Aj pre tieto účely podpísal rektor KU tzv. Priamu dohodu medzi KU v Ružomberku

Rektorka WSU a rektor KU po podpise zmluvy o spolupráci

a Winona State University, Minnesota /dostupná na internetovej stránke KU/.

Z pracovnej cesty a početných diskusií, ktoré na nej odznali taktiež vyplýva, že KU v Ružomberku a jej oddelenia pre zahraničné vzťahy a mobility musia sústrediť svoju pozornosť v oblasti zahraničných vzťahov na dve významné podujatia, a to:

- organizáciu a celkové zabezpečenie štvrtého medzinárodného Sympózia katolíckych univerzít strednej a východnej Európy za účasti University of Notre Dame, South Bend Ind. i KU v Austrálii na pôde KU v Ružomberku /Máj 2007/

- organizáciu a celkové zabezpečenie Svetového kongresu Spoločnosti vied a umení so sídlom vo Washingtone v meste Ružomberok /September 2008/.

Ďalšie informácie sú kontinuálne sprístupňované na stránke KU: www.ku.sk a <http://www.ku.sk/index.php?id=vztahy>

PhDr. Dalibor Mikuláš
prorektor KU v Ružomberku pre zahraničné vzťahy a mobility

Socrates/Erasmus – Mobilita študentov a učiteľov v akademickom roku 2005 / 2006

V akademickom roku 2005/2006 sa na Katolíckej univerzite v Ružomberku uchádzalo o mobilitu 29 študentov, z ktorých sa mobility zúčastnilo 14 študentov, teda takmer 50%. Menovaní študenti spĺňali predpoklady pre mobilitu; ukončili minimálne 1. ročník štúdia, mali vhodné jazykové, študijné i osobnostné predpoklady.

Výber študentov sa realizuje na úrovni školy. Sú na ňom zastúpené všetky fakulty prostredníctvom svojich prodekanov, resp. referentov pre zahraničné vzťahy. Výsledky študentov sú k dispozícii na internetovej stránke univerzity. Stav a úroveň jazykovej pripravenosti študentov je priamo závislá od jazykovej kompetencie študentov uchádzajúcich sa o štúdium na KU v Ružomberku. Študentom, ktorí však prejavujú úsilie sa i naďalej zdokonaľovať v jazykových zručnostiach, je k dispozícii výučba cudzích jazykov v rámci študijných programov KU v Ružomberku (napr. Katedra anglického jazyka a literatúry, Katedra nemeckého jazyka a literatúry, a pod.). Vo všeobecnosti sa zdá, že jazyková kompetentnosť študentov uchádzajúcich sa o mobilitu je uspokojivá. Často je tiež sprevádzaná motiváciou študentov pripraviť sa dôkladnejšie v období predchádzajúcom samotnej realizácii mobility. KU zorganizovala v LS 2005/6 kurz slovenského jazyka pre študentov partnerskej KU v Lubline. Podobné kurzy sú k dispozícii na partnerských školách KU.

Výška jednotlivých grantov pre študentov študujúcich v Nemecku, Belgicku, resp. Taliansku bola jednotná, pridelená podľa geografických kritérií spojených s vyššími nákladmi v týchto krajinách. Študenti, ktorým bol grant pridelený pre štúdium v krajinách ČR a Poľska, mali grant pridelený taktiež v jednotnej výške, ale v nižšej sadzbe. Po návrate z mobility predložili naši študenti správu študenta, exmatrikulačné potvrdenie, potvrdenie o absolvovaní jednotlivých predmetov, žiadosť o preplatenie cestovných lístkov a cestovné lístky.

V tomto istom akademickom roku 2005/2006 KU v Ružomberku privítala i prichádzajúcich študentov zo zahraničia. Z Poľska to bolo 16 študentov a z ČR študenti štyria. Reciprocita študentskej mobility je tak vyššia zo strany zahraničných študentov prichádzajúcich na KU v Ružomberku, čo je veľmi pozitívnym ukazovateľom, pravdepodobne jediným na univerzitách SR.

Čo sa týka mobility učiteľov, záujem o mobilitu oproti minulému akademickému roku /4 učiteľia/ výrazne vzrástol /18 učiteľov/. Finančne bolo podporených 81 % uchádzačov. Všetky relevantné informácie o mobilite učiteľov sú k dispozícii na oddeleniach pre zahraničné vzťahy, ale aj na webovej stránke univerzity. Učiteľia, ktorí absolvovali mobilitu v akademickom roku 2004/2005 sú spropagovaní na internetovej stránke KU /základné údaje ako životopis, hlavná prednáška, údaje o pobyte, atď./ Pobyty našich pedagógov v zahraničí sú využívané aj na ďalšie účely ako napríklad ďalšia vedecká spolupráca, organizácia konferencií, seminárov, workshopov, spoločných prednáškových podujatí, atď.

Pre realizáciu mobility študentov a učiteľov na Katolíckej univerzite v Ružomberku je podstatné uzatváranie nových a predĺžovanie už uzatvorených zmlúv s partnerskými univerzitami alebo vysokoškolskými inštitúciami. V akademickom roku 2005/2006 sa iniciovalo podpísanie nových zmlúv, najmä na základe nadviazania kontaktov prostredníctvom jednotlivých oddelení pre zahraničné vzťahy KU v Ružomberku, ale aj prostredníctvom jednotlivých katedier, ich vyučujúcich a ich osobných kontaktov. Všetky zmluvy ako aj ďalšie informácie sú dostupné na internetovej stránke KU: <http://www.ku.sk/index.php?id=vztahy>

PhDr. Dalibor Mikuláš
prorektor KU v Ružomberku pre zahraničné vzťahy a mobilitu

Aktivity Fakulty zdravotníctva KU v Ružomberku

Vstúpili sme do akademického roka 2006/2007, v ktorom Fakulta zdravotníctva KU v Ružomberku 1. júla oslávila prvé výročie svojej existencie. Pri bilancii tohto krátko obdobia môžeme konštatovať, že to bolo obdobie budovania materiálno-technického zabezpečenia fakulty, skvalitňovania výchovno-vzdelávacieho procesu a výskumnej činnosti na fakulte, obdobie formovania personálnych vzťahov, ktoré sa nieslo v duchu entuziazmu, v snahe dosiahnuť čiastkové ciele, ktoré si fakulta stanovila na začiatku svojej existencie.

Na Fakulte zdravotníctva v Ružomberku a na jej troch detašovaných pracoviskách – Poprad, Levoča, Košice v mesiacoch máj a jún 2006 sa prvýkrát konali štátne skúšky, kedy 11.-12. júla 660 absolventov preberalo bakalárske diplomy z rúk dekana fakulty doc. MUDr. Antona Lacka, CSc. m. prof. KU.

A čo plánuje fakulta v akademickom roku 2006/2007? V rámci prezentácie Fakulty zdravotníctva KU v mesiaci november 2006 sa uskutoční Deň otvorených dverí a I. ročník medzinárodnej konferencie Ružomberské zdravotnícke dni. V ďalšom období okrem skvalitňovania výchovno-vzdelávacieho procesu a výskumnej činnosti fakulta začína rozvíjať svoju činnosť aj v aktivitách, ktoré sú zamerané na ochranu a podporu zdravia. V rámci spolupráce s SČK a po dohode s riaditeľkou Územného spolku Slovenského červeného kríža v Liptovskom Mikuláši a v Ružomberku Mgr. Marikou Kubíkovou plánuje Katedra ošetrovateľstva participovať na nasledovných aktivitách: október - Deň boja proti hladu, november - Sviečkový pochod (boj proti AIDS), december - stretnutie s bezdomovcami, stretnutie s rodinami v hmotnej núdzi, január - Vianočná kvapka krvi, február, marec - Valentínska kvapka krvi, jún - MDD, Rozprávkový les, Stoličné dni Liptovský Mikuláš - ukážky prvej pomoci

Katedra ošetrovateľstva pripravuje projekt pre deti so zameraním na prvú pomoc, pričom ťažiskom bude zorganizovanie Letnej školy prvej pomoci pre deti počas letných prázdnin.

V oblasti zdravotnej výchovy tehotných žien a matiek Katedra pôrodnej asistencie rozvíja spoluprácu s náučno-relaxačným centrom „My mami“ v Ružomberku.

Študenti Fakulty zdravotníctva po minuloročných skúsenostiach sa aj tento rok opäť zapoja do zbierky „Deň narcisov“ - Liga proti rakovine.

Možno pripravované aktivity oslovia aj Vás milí študenti, kolegyně, kolegovia a prídete medzi nás.

Kuriér Katolíckej univerzity

Vydáva Katolícka univerzita v Ružomberku

Námestie Andreja Hlinku 60, 034 01 Ružomberok

tel. (fax): 044 / 43 16 150 (207), kurier@ku.sk, www.ku.sk

Redakčná rada: prof. ThDr. Dr. Ľubomír Stanček, PhD., Ing. Radislav Kendera,

doc. ThDr. Jozef Leščinský, PhD., RNDr. Ľubomír Popovič, PhD.,

Mgr. František Stanček, Ing. Martin Kuniak

VIANOCE AKO SYMBOL VIERY A POZNANIA

Čas plynie ako voda. Po slávnostnom Veni Sancte vstúpili sme s pomocou Božou do nového – v poradí už siedmeho – akademického roku 2006/2007, keď sme začali spoznávať nových študentov a kolegov pri vzdelávacích aktivitách v zimnom semestri, potom sme absolvovali rad hodnotných podujatí vrcholiacich v Týždni európskej vedy na KU a rok – ten cirkevný – sa skončil.

Preto dovoľte, vážené kolegyně a kolegovia, aby som vám poďakoval za vašu osobnú iniciatívu a angažovanosť pri naplňaní úloh a poslania Katolíckej univerzity v Ružomberku. Ďakujem tiež študentom za ich aktívny prístup k štúdiu na fakultách v uplynulom období.

Začal Advent v čase blížiacich sa Vianoc, a to je príležitosť spomaliť chod života, zastaviť sa a uvažovať o ľudských hodnotách, tolerancii, o porozumení a spolupráci. Súčasný spoločenský život nám prináša veľa kľúčových otázok. Jednou z nich je aj otázka existencie a smerovania človeka tak, ako to vyjadril rakúsky filozof E. Coreth vo svojej knihe „Čo je človek?“, alebo sám sv. Otec Ján Pavol II. vo svojej antropologickej koncepcii.

Vieme, že akademické činnosti na univerzitách zahŕňajú viaceré procesy, ale vedecké bádanie a poznanie patrí k ich kľúčovým aktivitám. Pre úplnosť týchto dvoch akademických pro-

cesov je súčasťou aj tretí proces, dôležitý zvlášť pre našu univerzitu – viera. A tam, kde je viera a poznanie, tam nemôže chýbať dialóg, rešpekt, porozumenie, spolupráca, láska, ...

Začal Advent. V Advente najviac rezonuje pojem radosti a očakávania, ktoré vrcholí vo vianočnom príchode. Naše očakávanie je VIERA, ktorá sa premieta do praktického života ako POZNANIE. A na našej ceste životom má najväčší význam viera a poznanie.

Prajem všetkým: Pokoj a radosť.

prof. PhDr. Boris BANÁRY, CSc.
rektor KU v Ružomberku

*POKOJNÉ PREŽITIE
ADVENTU
A VIANOČNÝCH SVIATKOV
A ÚSPEŠNÝ VSTUP
DO NOVÉHO ROKU 2007
PRAJE
REDAKCIA KURIÉRA KU*

Liptovské zborové dni

Od 16. do 19. novembra sa v Ružomberku uskutočnilo pozoruhodné podujatie, ktoré bolo určené priaznivcom zborového spevu. Projekt Liptovské zborové dni zorganizovala Katedra hudobného umenia Pedagogickej fakulty Katolíckej univerzity v Ružomberku a uskutočnil sa aj vďaka finančnej podpore Komunitnej nadácie Liptov. V jeho rámci sa konali zborové at-

liéry, na ktorých si zbormajstri, ale aj študenti a zároveň zboroví speváci z Katolíckej univerzity (KU) v Ružomberku a z Univerzity Jána Evangelistu Purkyně (UJEP) v Ústí nad Labem vzájomne vymenili skúsenosti zo svojej praxe pri nácviku zborových skladieb. Zároveň sa na týchto spoločných nácvikoch našťudovali skladby, ktoré si ružomerskí poslucháči mohli vypočuť na ve-

rejmom koncerte v sobotu 18. novembra 2006 v Organovej sieni KU. Na ďalší deň zúčastnené zbory Benedictus, Dixit Dominus a Schola cantorum z KU a dievčenský spevácky zbor UJEP realizovali z tohto koncertu štúdiovú CD nahrávku. Tá bude tvoriť súčasť súboru nahrávok slovenskej sakrálnej hudby, ktorý je v súčasnosti v štádiu posledných úprav a KU by ho mala vydať začiatkom roku 2007. Počas týchto štyroch dní získali zbormajstri

a speváci cennú inšpiráciu do svojej ďalšej práce, ale boli aj obo-

hatení o množstvo zážitkov a nových vzťahov. Tie získali počas nácvikov, ale aj na spoločenských akciách, ktoré boli súčasťou tohto projektu.

Mýšlienka vzájomnej spolupráce speváckych zborov KU a UJEP sa zrodila na jar tohto roku a jej autormi boli rektor KU prof. PhDr. Boris Banáry, CSc. a vtedajšia prorektorka UJEP doc. Ing. Iva Ritschelová, CSc. (nedávno zvolená za rektorku UJEP). Na základe tejto iniciatívy sa v októbri uskutočnil koncertný zájazd našich speváckych zborov do Ústí nad Labem, ako aj spomínaná návšteva dievčenského speváckeho zboru UJEP u nás. Realizátori týchto stretnutí veria v ďalšie pokračovanie načatej spolupráce a v realizáciu ďalších spoločných projektov.

Ivan Mráz

**MEDZINÁRODNÁ KONFERENCIA
O GREGORIÁNSKOM CHORÁLI**

V dňoch 26. – 28. októbra 2006 sa na pôde KU v Ružomberku uskutočnila medzinárodná konferencia, ktorej téma bola: „Gregoriánsky chorál v súčasnej liturgickej praxi“. Účastníkmi stretnutia boli celosvetovo uznávaní odborníci v oblasti gregoriánskeho chorálu, bohoslovci, študenti, a iní priaznivci gregoriánskeho chorálu.

Náplňou hlavného programu boli prednášky domácich i zahraničných odborníkov. Prvý blok prednášok bol venovaný historickým súvislostiam gregoriánskeho chorálu v Poľsku a na Slovensku, v ktorom odzneli prednášky Prof. Dr. Hab. I. Pawlaka, Mgr. P. Paczkowskiho, PaedDr. J. Bednáríkovej, PaedDr. ThDr. M. Štrbáka, PhD. OPraem. Obogatím bola aj prednáška Prof. A. Albarosu, témou ktorej boli sangallenské písmená s a i pri neume cephalicus.

Druhý blok prednášok mapoval súčasný stav gregoriánskeho chorálu v Maďarsku a Taliansku. V tejto súvislosti odzneli prednášky Prof. G. Beresa a Prof. B. Baroffia. Prednášku o vývoji hudobných druhov v gregoriánskom choráli predniesol Prof. C. Pouderoijen. V príspevku Mgr. R. Podperu, PhD. boli Doc. R. Adamkom, PhD. prezentované výsledky prieskumu Slovenskej akadémie vied v oblasti záujmu o spevy gregoriánskeho chorálu, jeho estetického prijatia a existujúcich deformácií.

Posledný blok prednášok bol venovaný otázkam adaptácie a interpretácie gregoriánskeho chorálu, kde odznela prednáška Doc. R. Adamka, PhD., ktorý priblížil zásady adaptácie gregoriánskych melódií do slovenských textov. Praktické poznámky o práci s gregoriánskou scholou Teologickej fakulty Trnavskej univerzity v Bratislave sprístupnila účastníkom konferencie Doc. Dr. theol. G. Braunsteiner, PhD. Záverečnou prednáškou prezentoval Dr. G. Pózniaak gregoriánsky chorál v repertoári liturgickej scholy v diecéze Opole.

Súčasťou programu boli aj spoločné spievané večery v latinskom jazyku. Završením konferencie bola sv. omša v Jezuitskom kostole slúžená taktiež v latinskom jazyku, spre-vádzaná Scholou Cantorum z KU v Ružomberku pod vedením dirigentky PaedDr. Janky Bednáríkovej, ktorá ju aj sólisticky obohatila.

V súčasnosti existujú na Slovensku snahy o zavádzanie gregoriánskych spevov do liturgie, o výchovu jednotlivcov i hudobných telies, ktoré by tieto snahy uskutočňovali v praxi. Jednou z nich je aj samotná konferencia, ktorej význam spočíva už v tom, že sa vôbec uskutočnila. Táto konferencia bola s odstupom dvanástich rokov druhá na Slovensku.

„Gregoriánsky chorál je štýl života, ktorý je pokladom rímskokatolíckej Cirkvi a je potrebné objavovať jeho krásu a hĺbku“ – toľko zo slov PaedDr. ThDr. M. Štrbáka, PhD. OPraem, ktoré boli výzvou všetkým zúčastneným a priaznivcom gregoriánskeho chorálu.

Zuzana Masaryková

KOMISÁR EÚ PRE VZDELÁVANIE, ODBORNÚ PRÍPRAVU, KULTÚRU A MNOHOJAZYČNOSŤ NA KATOLÍCKEJ UNIVERZITE V RUŽOMBERKU

Prijatie eurokomisára rektorom KU, veľkým kancelárom KU a primátorom mesta Ružomberok

Dňa 1. decembra 2006 sa v Organovej sieni v budove rektorátu KU v Ružomberku na Námestí Andreja Hlinku v Ružomberku uskutočnila prednáška Jána Figeľa, komisára EÚ pre vzdelávanie, odbornú prípravu, kultúru a mnohojazyčnosť. Eurokomisár sa pred samotnou prednáškou stretol s rektorom a veľkým kancelárom KU, vedením univerzity, ako aj s primátorom mesta Ružomberok. Komisár EÚ pri tejto príležitosti prejavil záujem o stav a aktivity KU v Ružomberku najmä v oblasti zahraničných vzťahov s dôrazom na oblasť mobilit. Prorektor pre zahraničné vzťahy a mobility informoval komisára Jána Figeľa o dvoch nastávajúcich zahraničných podujatiach /Sympóziu katolíckych univerzít strednej a východnej Európy a Svetový kongres SVU/, ktoré KU v Ružomberku organizačne pripravuje v rokoch 2007 a 2008.

Vo svojej prednáške Ján Figeľ v krátkosti prezentoval základné výzvy súčasného vysokého školstva v rámci Európskej únie. V diskusii odpovedal akademickým funkcionárom a pracovníkom KU na ich otázky týkajúce sa najmä projektovej činnosti a zahraničnej spolupráce. Na záver podujatia odovzdal rektorovi KU, prof. Borisovi Banárymu svoju knihu venovanú práci a pozícii komisára EÚ.

Návšteva Jána Figeľa sa skončila spoločenskou recepciou v priestoroch rektorátu KU, na ktorej pokračovali ďalšie neformálne diskusie spojené s rozvojom univerzity.

*PhDr. Dalibor Mikuláš
prorektor KU pre zahraničné vzťahy a mobility*

Privítanie účastníkov prednášky

Záver prednášky eurokomisára

Prednáška eurokomisára

Z REKTOROVHO DIÁRA september – november 2006

5. septembra 2006 – porada vedenia KU
10. – 19. septembra 2006 – zahraničná pracovná cesta do USA za účelom akademickej spolupráce s univerzitami v USA; Pracovnej cesty sa zúčastnil aj PhDr. Dalibor Mikuláš, prorektor pre zahraničné vzťahy a mobility, doc. ThDr. Peter Zubko, PhD., riaditeľ Historického ústavu KU, PaedDr. Štefan Kucík, sekretár Historického ústavu KU.
20. septembra 2006 – Kolégium rektora KU
21. septembra 2006 – účasť na zasadnutí Správnej rady nadácie na podporu KU
23. septembra 2006 – účasť na slávnostnom otvorení akademickeho roka v Kňazskom seminári na Spiši
26. septembra 2006 – porada vedenia; pracovné rokovanie s primátorom mesta Poprad
28. septembra 2006 – účasť na zasadnutí Slovenskej rektorskej konferencie v Trnave
29. septembra 2006 – účasť na otvorení Univerzity tretieho veku KU v Ružomberku
30. septembra 2006 – účasť na slávnostnom otvorení akademickeho roka na TF KU v Košiciach
2. októbra 2006 – účasť na slávnostnom otvorení akademickeho roka na Akadémii umení v Banskej Bystrici
3. októbra 2006 – porada vedenia KU; porada Katedry hudobného umenia
5. októbra 2006 – pracovné stretnutie s biskupmi banskobystrickej diecézy
10. októbra 2006 – pracovné stretnutie s biskupmi spišskej diecézy; prednášky pre doktorandov
17. októbra 2006 – porada vedenia KU; stretnutie s francúzskym ataché pre univerzitnú spoluprácu pánom Rouet
18. októbra 2006 – Kolégium rektora KU
19. októbra 2006 – prednášky pre doktorandov
23. októbra 2006 – porada vedenia KU
24. októbra 2006 – účasť na zasadnutí Správnej rady Nadácie na podporu KU v Bratislave
25. októbra 2006 – účasť na zasadnutí Vedeckej rady KU
27. októbra 2006 – účasť na slávnostnom zasadnutí mestského zastupiteľstva v Poprade, kde bola Katolíckej univerzite v Ružomberku odovzdaná Cena primátora mesta Poprad za etablovanie vysokého školstva v Poprade
28. októbra 2006 – účasť na slávnostnom odovzdávaní cien Grand Prix Ľudovej banky v Bratislave; Za našu univerzitu bol ocenený absolvent Pedagogickej fakulty Mgr. Peter Lysý.
31. októbra 2006 – porada vedenia KU
7. novembra 2006 – účasť na slávnostnom zhromaždení pri príležitosti 70. výročia založenia Rímsko-katolíckej a Cyrilometodskej bohosloveckej fakulty UK v Bratislave
8. novembra 2006 – účasť na Kolégiu Historického ústavu KU; prednáška na Pedagogickej fakulte v rámci Týždňa vedy
9. novembra 2006 – pracovné stretnutie vedenia KU s primátorom mesta Ružomberok
10. novembra 2006 – účasť na konferencii „Ružomerské zdravotnícke dni“, kde bol rektor univerzity členom čestného predsedníctva
13. – 14. novembra 2006 – účasť na mimoriadnom zasadnutí Slovenskej rektorskej konferencie v Nitre

15. novembra 2006 – porada vedenia KU; účasť na zasadnutí AS KU

17. novembra 2006 – pracovné stretnutie so zástupcami Katedry hudobného umenia a zástupcami Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem z Pedagogickej fakulty – Katedry hudobného umenia

20. novembra 2006 – školenie BOZP

21. novembra 2006 – porada vedenia KU; porada Katedry hudobného umenia

22. novembra 2006 – Kolégium rektora KU; stretnutie so študentami Katedry hudobného umenia KU

23. novembra 2006 – účasť na konferencii „Formovanie budúcnosti Slovenska – Výskum a vývoj ako jeden z pilierov vedomostnej spoločnosti“ v Bratislave

28. novembra 2006 – porada vedenia KU; stretnutie rektora s vedúcimi katedriek fakúlt k problematike zahraničnej evaluácie

29. novembra 2006 – účasť na slávnostnom založení a I. zasadnutí Medzinárodnej vedeckej rady katolíckych pedagógov

30. novembra 2006 – účasť na zasadnutí Správnej rady Katolíckej univerzity

Okrem toho rektor prednáša každý týždeň 6 hodín na Pedagogickej fakulte – v Ružomberku, v Levoči.

V Spišskej Kapitule si pripomenuli 129. výročie narodenia biskupa Vojtaššáka

Svätú omšu pri príležitosti 129. výročia narodenia Božieho sluhu biskupa Jána Vojtaššáka celebrol v utorok 14. novembra spišský pomocný biskup Mons. Andrej Imrich v Katedrále sv. Martina v Spišskej Kapitule. Prítomný bol aj spišský pomocný biskup Mons. Štefan Sečka.

Biskupský vikár Mons. Ján Zentko poukázal na veľké činy a diela, ktoré za svojho života biskup Vojtaššák vykonal. „Vynakladal veľké úsilie o ochranu práv Cirkvi a človeka,“ uviedol Mons. Zentko a pokračoval: „Počas Slovenského štátu sa angažoval v prospech pokrstených židov a napokon aj všetkých ostatných. Ako vypovedal minister vnútra vtedajšej vlády Alexander Mach v procese, ktorý sa proti nemu konal v roku 1947 a pri ktorom mu hrozil trest smrti, vo svojej svedeckej výpovedi uviedol, že pripravované transporty v roku 1943 neobnovil v dôsledku zákroku spišského biskupa Jána Vojtaššáka. Ten totiž začiatkom marca 1943 dostal memorandum od nepodpísaných židov, v ktorom ho oboznámili s tým, že deportácie znamenajú smrť deportovaných. Prosili Vojtaššáka o pomoc. Toto uvedené memorandum spolu s listom obratom poslal ministrovi vnútra, ako človekovi zodpovednému za deportácie. (...) Biskup Vojtaššák vynakladal veľké úsilie o prehlbenie viery a kresťanského života nielen vo svojej diecéze, ale aj na celom Slovensku“ Svoj príhovor biskupský vikár zakončil slovami: „Veriaci, modliaci sa, dôverujúci, zodpovedný, tvrdý, ba až prísny na seba, verný učeníu i zákonom Cirkvi, zodpovedný i pred zákonmi štátu, ak nepriečia Božím zákonom, trpezlivý, vytrvalý, úprimný a čestný voči ľuďom, pokorný pred Bohom: taký bol biskup Vojtaššák. Bola to pevná a stála osobnosť. Boží sluha, nech teda oroduje za nás, aby sme dokázali kráčať v jeho šľapajach.“

Po svätej omši sa sprievod presunul k hrobu biskupa Vojtaššáka, kde sa všetci pomodlili desiatok ruženca a modlitbu za jeho blahorečenie.

Peter Majda a Florián Volf

Kuriér Katolíckej univerzity

Vydáva Katolícka univerzita v Ružomberku

Námestie Andreja Hlinku 60, 034 01 Ružomberok

tel. (fax): 044 / 43 16 150 (207), kurier@ku.sk, www.ku.sk

Redakčná rada: prof. ThDr. Dr. Ľubomír Stanček, PhD., Ing. Radislav Kendera,

doc. ThDr. Jozef Leščinský, PhD., RNDr. Ľubomír Popovič, PhD.,

Mgr. František Stanček, Ing. Martin Kuniak